

Брюксел, 28.2.2013
COM(2013) 97 final

2013/0059 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за създаване на Програма за регистрирани пътници

{SWD(2013) 50}

{SWD(2013) 51}

{SWD(2013) 52}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

- **Основания и цели на предложението**

Възможностите, предоставяни от новите технологии в областта на интегрираното управление на границите, се разглеждат активно на равнище ЕС от 2008 г. насам, когато Комисията публикува своето съобщение „Подготовка на следващите стъпки в управлението на границите в Европейския съюз“¹. В съобщението си Комисията предложи създаването на Програма за регистрирани пътници (RTP) за често пътуващите граждани на трети страни, които са били предварително проучени, за да може преминаването на границата да бъде улеснено.

Програмата за регистрирани пътници беше подкрепена със Стокхолмската програма², приета от Европейския съвет през декември 2009 г.

Европейският съвет от юни 2011 г. призова за „ускоряване на напредъка в областта на „интелигентните граници“. Като първа реакция на този призив на 25 октомври 2011 г.³ Комисията публикува съобщение относно вариантите за осъществяване на Системата за влизане/излизане и Програмата за регистрирани пътници.

Настоящото предложение се представя заедно с предложение за създаване на Система за влизане/излизане и предложение за изменение на Кодекса на Общността, с който се уреждат проверките на външните гранични контролно-пропускателни пунктове и наблюдението на външните граници (Кодекса на шенгенските граници)⁴, с цел уреждане на функционирането на двете нови системи. За всяка от системите е представена оценка на въздействието.

Настоящото предложение не засяга митническия контрол, т.е. контрола на стоки.

- **Общ контекст**

Кодексът на шенгенските граници беше приет на 15 март 2006 г. с цел да бъдат определени условията, критериите и подробните правила за проверки на външните гранични контролно-пропускателни пунктове и за наблюдение на външните граници. В съответствие с член 7 всички лица подлежат на проверки при преминаване на външните граници.

Като правило гражданите на трети страни подлежат на обстойни проверки, а гражданите на ЕС и лицата, които се ползват с правото на свободно движение⁵ — на минимални проверки. При сега действащите правила за гражданите на трети страни обаче се прилагат едни и същи проверки, независимо от степента на риск, който

¹ COM(2008) 69 окончателен.

² ОВ С 115, 4.5.2010 г., стр. 1.

³ COM(2011) 680 окончателен.

⁴ ОВ L 105, 13.4.2006 г.

⁵ ОВ L 158, 30.4.2004 г.; Директива 2004/38/ЕО.

представяват различните пътниците, или колко често пътуват. Това се дължи на факта, че в сега действащото законодателство не се допускат изключения от принципа на обстойната гранична проверка освен за онези категории граждани на трети страни, които са изрично споменати в Кодекса на шенгенските граници или в Регламента за местния граничен трафик⁶, като например държавните глави, трансграничните работници и жителите на гранични райони.

Едва малка част от лицата, преминаващи външните граници, могат да се възползват от горепосочените изключения — около два милиона души, което се равнява на 0,2 % от целия пътничопоток. Може да се очаква този брой до голяма степен да остане непроменен, с незначително увеличение поради по-честото използване на режимите на местен граничен трафик. До края на 2010 г. държавите членки са издали 110 000 разрешителни за местен граничен трафик.

С цел да се спазват изискванията на Кодекса на шенгенските граници граничната охрана установява дали гражданинът на трета страна отговаря на всички условия за влизане в ЕС при всяко негово влизане (цел на престоя в ЕС, достатъчно средства за издръжка и намерение за завръщане в страната на произход). Това се прави чрез интервюиране на пътника и проверка на необходимите документи, като потвърждение на резервацията за настаняване и билет за обратен полет/пътуване с кораб или влак. Граничната охрана следи и за спазване на срока на разрешен престой в Шенгенското пространство, което понастоящем се извършва чрез изчисляване на срока на престой съобразно положените печати в документа за пътуване.

Като се отчита предвиденото увеличаване на пътничопотоците по външните граници, за често пътуващите граждани на трети страни следва да се предвиди алтернативна процедура за гранична проверка, като постепенно се премине от подход, съсредоточен върху третата страна, към подход, съсредоточен върху лицата.

На практика Програмата за регистрирани пътници ще действа по границите по следния начин. На всеки регистриран пътник ще бъде издаван токен под формата на машинночитаема карта, съдържаща еднозначен идентификатор (т.е. номер на заявлението), която при пристигане и заминаване на границата се прекарва през автоматични врати. На вратите токенът, документът за пътуване (и номерът на визовия стикер, ако е приложимо), както и пръстовите отпечатьци на пътника, ще бъдат разчетени и сравнени с тези, съхранявани в централното хранилище и други бази данни, включително във Визовата информационна система (ВИС) за притежателите на виза. Ако пътникът премине успешно през всички проверки, той може да продължи през автоматичните врати. В случай на възникнал проблем граничната охрана му оказва съдействие.

Преминаването на границите ще бъде улеснено и при ръчните гранични проверки, тъй като на граничната охрана няма да се налага да задава допълнителни въпроси на регистрирания пътник, например местоназначението на пътуването и наличието на достатъчно средства за издръжка.

За да се премине към пълна автоматизация на граничните проверки за регистрираните пътници, както е описано по-горе, задължително предварително условие ще бъде

⁶ ОВ L 405, 30.12.2006 г.

създаването на Система за влизане/излизане (EES), със или без биометрични данни, чрез която да се регистрират влизанията и излизанията през външните граници на гражданите на трети страни, извършващи краткосрочен престой. Системата за влизане/излизане ще позволи да бъде премахнато задължението за подпечатване на документа за пътуване, предвидено в Кодекса на шенгенските граници, тъй като ръчното подпечатване ще бъде заменено с автоматично регистриране и изчисляване на престоя. След като задължението за подпечатване престане да съществува, извършването на справка на външните граници ще стане задължително, за да се гарантира, че гражданинът на трета страна не е превишил законното си право на престой в Шенгенското пространство. Тази справка може да се извършва автоматично, като се използват машинночитаемата зона на документите за пътуване или пръстови отпечатащи.

Програмата за регистрирани пътници заедно със Системата за влизане/излизане ще спомогнат много за подобряване на управлението и контрола на пътническите потоци на границата чрез едновременно засилване на проверките и ускоряване на преминаването на границите за често пътуващите граждани на трети страни, които са били предварително проучени.

Законодателната финансова обосновка, приложена към настоящото предложение, се основава на проучване на разходите за Системата за влизане/излизане и Програмата за регистрирани пътници, извършено от външен изпълнител.

Въз основа на изложените по-горе съображения целта на настоящото предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета е:

- уреждането на условията и редът за достъп до Програмата за регистрирани пътници,
- определянето на целта, функционалните характеристики и отговорностите във връзка със „системата токен“⁷ — централно хранилище“ като система за съхраняване на данни за регистрираните пътници и
- поверяването на Агенцията за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в областта на свободата, сигурността и правосъдието⁸ (наричана по-нататък „Агенцията“) разработването и оперативното управление на централното хранилище и изготвянето на техническите спецификации за токена.

Настоящият регламент представлява основният инструмент от правната уредба на Програмата за регистрирани пътници. С цел да се допълни тази правна уредба, се налага изменението и на Кодекса на шенгенските граници в посока улесняване на преминаването на границите за гражданите на трети страни, като това предложение се представя успоредно с настоящото предложение. Освен това, едновременно с гореспоменатите предложения се представя и предложение за създаването на Система

⁷ В контекста на Програмата за регистрирани пътници токена представлява физическо устройство, с което разполага упълномощеният потребител, за да докаже по електронен път, че му е предоставен достъп до Програмата за регистрирани пътници. Токена действа като електронен ключ за достъп, в конкретния случай — до автоматични врати. В техническите спецификации ще бъде определено дали ще се използва единствено баркод или чип, в които се съхранява еднозначният идентификатор (номерът на заявлението).

⁸ ОВ L 286, 1.11.2011 г.

за влизане/излизане, в която да се регистрират влизанията и излизанията на гражданите на трети страни.

- **Съществуващи разпоредби в областта на предложението**

Регламент (ЕО) № 562/2006 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Кодекс на Общността за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници).

Регламент (ЕО) № 1931/2006 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на правилата за местния граничен трафик по външните сухопътни граници на държавите членки и за изменение на разпоредбите от Шенгенската конвенция.

Регламент (ЕО) № 767/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно Визовата информационна система (ВИС) и обмена на данни между държави членки относно визите за краткосрочно пребиваване (Регламент за ВИС).

Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Визов кодекс на Общността (Визов кодекс).

Регламент (ЕС) № 1077/2011 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Европейска агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в областта на свободата, сигурността и правосъдието.

2. КОНСУЛТАЦИЯ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Консултация със заинтересованите страни**

Консултацията със заинтересованите страни е описана в придружаващата оценка на въздействието.

- **Оценка на въздействието**

Първата оценка на въздействието⁹ бе извършена през 2008 г. при подготовката на съобщението на Комисията по тази тема, а втората оценка на въздействието бе завършена през 2013 г.¹⁰ В първата оценка бе направен анализ на вариантите на политиката и тяхното най-вероятно въздействие и бе стигнато до заключението, че трябва да се създаде Програма за регистрирани пътници за гражданите на трети страни.

След като бяха проведени консултации и предварителна проверка, във втората оценка на въздействието бяха анализирани основни варианти за осъществяване.

След анализ на различните варианти и техните подварианти беше установено, че най-подходящият вариант, за да се гарантира безпроблемно преминаване на пътниците по външните граници, без да се намалява нивото на сигурност в рамките на ЕС, е създаването на Програма за регистрирани пътници за често

⁹ SEC(2008) 153.

¹⁰ SWD(2013) 50.

пътуващите граждани на трети страни, които са били предварително проучени и проверени, при която данните (биометрични данни, буквено-цифрови данни и еднозначен идентификационен номер) се съхраняват в централно хранилище, а еднозначният идентификатор (номерът на заявлението) — в токен. При този вариант използването на лични данни в дадена информационна система на ЕС е сведено до минимум, тъй като граничната охрана на първата линия на контрол няма достъп до тях и по този начин се избягват основните недостатъци, свързани със сигурността, които би имала система, основаваща се единствено на токен. Предпочитаният вариант следва да бъде подплатен с подходящи разпоредби за защита на данните. За да се постигне това, е необходимо да се прилагат същите разпоредби за защита на данните, каквито се прилагат спрямо ВИС, както и да се запазят настоящите практики, в това число съхраняването на информацията за максимален срок от пет години. Личните данни, запазени в централното хранилище (биометричните и буквено-цифровите данни от заявленията), не следва да бъдат съхранявани по-дълго от необходимото за целите на Програмата за регистрирани пътници. Целесъобразно е данните да се пазят за срок не по-дълъг от пет години, за да може данните за предишни заявления да бъдат взети предвид при оценката на последващи заявленията по Програмата за регистрирани пътници или при подновяване на достъпа до нея, като се има предвид и фактът, че пръстовите отпечатъци, пазени в хранилището (за срок от 59 месеца), се използват повторно. Освен това, петгодишен срок на съхраняване ще позволи предоставянето на достъп до Програмата за регистрирани пътници в продължение на пет години без подаването на ново заявление. Първоначален достъп до Програмата за регистрирани пътници следва да се предоставя за срок от една година. Срокът на достъп може да бъде удължен за период от две години, последван от още две години без подаването на ново заявление. След изтичането на петгодишния срок на валидност, следва да бъде подадено ново заявление за подновяване на достъпа. Тази практика ще бъде в съответствие с издаването на многократна виза (за максимален срок от пет години) на пътниците, чиито данни се съхраняват във ВИС за срок от пет години.

В централното хранилище следва да се съхраняват четири пръстови отпечатъка, за да може на външните гранични контролно-пропускателни пунктове да бъде извършена точна проверка на всеки регистриран пътник. Съхраняването на отпечатъци от четири пръста осигурява наличността на достатъчно данни при всякакви обстоятелства, като същевременно количеството съхранявани данни остава в разумни граници. Съхраняването само на един или два пръстови отпечатъка може да създаде проблеми на пътниците и на граничните органи по външните граници, тъй като изображението на пръстовите отпечатъци може да е зацапано, изопачено или непълно. Това важи най-вече за Програмата за регистрирани пътници, тъй като достъпът може да бъде предоставен за пет години и едни и същи пръстови отпечатъци може да се използват повторно (за срок от 59 месеца), ако регистрираният пътник подаде ново заявление.

Граничната охрана ще има достъп до данните, съхранявани в централното хранилище, само за целите на оценяване на заявленията, отнемане или удължаване на достъпа до Програмата за регистрирани пътници, при изгубване или кражба на токена или ако възникнат други проблеми във връзка с улесненото преминаване на границата от регистрираните пътници. При извършване на граничната проверка граничната охрана ще получава единствено положителен или отрицателен отговор от централното хранилище, без допълнителни уточнения. Следователно чрез предпочитания вариант се постига добър баланс между сигурност, улесняване и защита на данните.

За да се гарантира лесен достъп до Програмата за регистрирани пътници гражданите на трети страни следва да може да подадат заявление в консулството на всяка държава членка или на всеки външен граничен контролно-пропускателен пункт. Това ще осигури по-голям брой участници в програмата, с което ще се помогне на държавите членки да управляват пътничкопотоците по външните гранични контролно-пропускателни пунктове. Заявленията следва да се разглеждат въз основа на същите критерии като тези, използвани за издаването на многократни визи. Разглеждането на заявленията, подадени от членовете на семейството на граждани на Съюза, обаче се извършва, като се използват критериите, използвани при разглеждането на заявленията им за издаване на входни визи. Държавите членки могат да решат дали да използват и внедрят системи за автоматизиран граничен контрол по външните си гранични контролно-пропускателни пунктове. Несъмнено е обаче, че съчетаването на критерии за проучване на пътниците като тези, използвани за издаването на многократни визи, с напълно автоматизиран граничен контрол ще окаже максимално общо въздействие за улесняване на преминаването на границата от регистрираните пътници. Освен това по този начин се поддържа висока степен на сигурност, като същевременно се спазват основните права. Това е и най-икономичният подход, като се имат предвид разходите, свързани с по-строга процедура на проучване на пътниците и полуавтоматизиран граничен контрол. Пълната автоматизация ще бъде икономически ефективно средство, особено по най-натоварените гранични контролно-пропускателни пунктове, където вече са налице проблеми с капацитета и опашки. Всяка държава членка обаче ще трябва да прецени за всеки отделен граничен контролно-пропускателен пункт дали внедряването на система за автоматизиран граничен контрол ще придаде добавена стойност на пропускателния капацитет на пункта, като по този начин се съкрати времето за преминаване на границата от пътниците, освободят се човешки ресурси и държавата членка се сдобие с инструмент за управление на увеличаващите се пътничкопотоци по границите си. Независимо от това дали се използват съоръжения за автоматизиран граничен контрол улесненото преминаване на границите следва да се прилага на всички външни гранични контролно-пропускателни пунктове за всички граждани на трети страни, на които е даден достъп до Програмата за регистрирани пътници. С цел да се осигури надеждна проверка на кандидатите, ще бъде необходимо да се обработват биометрични данни (пръстови отпечатащи) в централното хранилище и да се извършва проверка на биометричните данни на външните гранични контролно-пропускателни пунктове¹¹.

Комитетът за оценка на въздействието преразгледа проекта за оценка на въздействието и на 14 март 2012 г. даде становище. Препоръките за подобрения бяха включени в окончателната версия на доклада. По-специално бяха направени следните промени: беше усъвършенстван и изяснен базовият сценарий; на проблема беше дадено по-широко определение, за да включи поуките от разработването на други широкомащабни информационни системи и поуките във връзка със системите за автоматизиран граничен контрол и националните програми за регистрирани пътници, прилагани в държавите членки и държавите извън ЕС; връзките към приложенията и към оценката на въздействието от 2008 г. бяха подобрени; становищата на заинтересованите страни бяха отразени възможно най-широко, като се има предвид, че те бяха доста общи по своя характер; по-подробно беше обяснен методът, използван за

¹¹ Оценката на въздействието може да бъде намерена на следната уебстраница: http://ec.europa.eu/governance/impact/ia_carried_out/cia_2013_en.htm

изчисляване на разходите, и по-точно бяха отразени очакваните разходи и ползи за различните заинтересовани страни; беше изяснено преразпределянето на граничната охрана, като се държи сметка за очакваното увеличаване на пътническите потоци; и накрая, беше добавено ясно обобщение на становището на Европейския надзорен орган по защита на данните.

3. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

- **Обобщение на предлаганите мерки**

Следва да се определят целта и функционалните характеристики на Програмата за регистрирани пътници, включително на системата токен—централно хранилище, и отговорностите, свързани с тях. Освен това е необходимо да се възложи на Агенцията за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в областта на свободата, сигурността и правосъдието да разработи, създаде и управлява оперативно централното хранилище и да изготви техническите спецификации за токена въз основа на предварително заложените оперативни изисквания. Следва да се уредят редът и условията за разглеждане на заявленията по Програмата за регистрирани пътници и за съхраняване на данните за регистрираните пътници. Подробно описание на предложението е представено в отделен работен документ на службите на Комисията.

- **Правно основание**

Правното основание за настоящия регламент са член 74 и член 77, параграф 2, букви б) и г) от Договора за функционирането на Европейския съюз. Член 77, параграф 2, букви б) и г) са подходящото правно основание за подробно уреждане на мерките относно преминаването на външните граници на държавите членки и за разработване на стандартни условия и ред, които да бъдат спазвани от държавите членки при проверка на лицата по тези граници. Член 74 е подходящото правно основание за създаване и поддържане на Програмата за регистрирани пътници и за определяне на реда за обмен на информация между държавите членки, за да се осигури сътрудничество между компетентните органи на държавите членки, както и между тези органи и Комисията, в областите, предвидени в дял V от Договора.

- **Принцип на субсидиарност**

Съгласно член 74 и член 77, параграф 2, букви б) и г) от Договора за функционирането на Европейския съюз Съюзът има правомощие да приема мерки, свързани с контрола на лицата и ефективното наблюдение при преминаването на външните граници на държавите членки. С цел увеличаващите се пътникопотоци и предоставяните от новите технологии възможности да бъдат взети предвид, действащите разпоредби на ЕС за режима на движение през външните граници на държавите членки следва да бъдат изменени. За установяването на хармонизирани правила за улеснено преминаване на границите от регистрираните пътници е необходим е общ режим, така че улесняването да е в сила за всички шенгенски гранични контролно-пропускателни пунктове, без да е необходимо извършването на отделно проучване на пътниците и без да се занижава равнището на сигурност.

Следователно целта на предложението не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки.

- **Принцип на пропорционалност**

Член 5 от Договора за Европейския съюз гласи, че действията на ЕС не трябва да надхвърлят необходимото за постигане на целите на Договора. Чрез избраната форма това действие на ЕС трябва да може да постигне целта си и да бъде приложено по възможно най-ефективния начин. Предложената инициатива доразвива достиженията на правото от Шенген, за да се гарантира еднакво прилагане на общите правила на външните граници от всички държави членки. Следователно предложението е в съответствие с принципа на пропорционалност.

- **Избор на инструмент**

Предлагани инструменти: регламент.

Други средства не са подходящи поради следната причина:

С настоящото предложение ще бъдат създадени правилата за граничните проверки по външните граници, които са еднакви за всички държави членки. Следователно единственият възможен правен инструмент е регламентът.

- **Основни права**

Предложеният регламент може да се отрази на основните права, по-специално на защитата на личните данни (член 8 от Хартата на основните права на ЕС) и правото на ефективни правни средства за защита (член 47 от Хартата).

В предложението се съдържат гаранции, по-специално в членове 15 и 16 при отказ или отнемане на предоставения до Програмата за регистрирани пътници достъп, като в такъв случай е предвидено правото на ефективни правни средства за защита, както и в членове 48 и 49 относно правото на информация, достъп, поправяне и заличаване на данните, използвани за целите на регламента, в които разпоредби също се съдържа правото на ефективни правни средства за защита, предвидено в член 51.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението на Комисията за следващата многогодишна финансова рамка (МФР) включва предложение за отпускане на 4,6 млрд. евро за фонд „Вътрешна сигурност“ за периода 2014—2020 г. В това предложение 1,1 млрд. евро са заделени като индикативна сума за разработването на Системата за влизане/излизане и Програмата за регистрирани пътници, като се приема, че разходите за разработване ще започнат да бъдат усвоявани едва от 2015 г.¹²

¹²

При условие че законодателният орган приеме предложението за създаване на инструмента за финансово подпомагане за външните граници и визите като част от фонд „Вътрешна сигурност“ (COM(2011) 750 окончателен), приеме предложението за регламент на Съвета за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2014—2020 (COM(2011) 398) и при условие че има достатъчно средства на разположение в рамките на тавана на разходите на съответната бюджетна позиция.

В рамките на наличните средства това финансово подпомагане ще обхване не само разходите за централните компоненти за целия период на МФР (на равнище ЕС — както разходите за разработване, така и оперативните разходи), но също така и разходите за разработване на националните компоненти на тези две системи. Предоставянето на финансово подпомагане за националните разходи за разработване ще гарантира, че при наличието на трудни икономически обстоятелства на национално равнище проектите няма да бъдат застрашени или забавени. Това включва сума от 146 млн. евро за разходи на национално равнище, свързани с подслоняване на информационните системи, пространство за подслоняване на терминалното оборудване и пространство за офисите на обслужващия персонал. Също е така е включена сума от 341 млн. евро за разходи на национално равнище, свързани с поддръжката, като например за лицензи за хардуер и софтуер.

След като новите системи бъдат пуснати в действие, възможно е бъдещите оперативни разходи в държавите членки да бъдат финансирани от националните им програми. Предлага се държавите членки да могат да използват 50 % от средствата, отпуснати за националните програми, за да финансират оперативните разходи за информационните системи, използвани за управлението на миграционните потоци през външните граници на Съюза. Тези разходи може да включват разходите за управление на ВИС, ШИС и нови системи, създадени през периода, разходите за персонал, разходите за обслужване, наемане на безопасени помещения и др. По този начин бъдещият инструмент ще осигури, при необходимост, приемственост във финансирането.

Разходите за автоматизация ще варират значително в зависимост от броя на монтираните автоматични врати.

5. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

• Участие

Настоящото предложение доразвива достиженията на правото от Шенген, що се отнася до преминаването на външните граници. Следователно трябва да се вземат предвид описаните по-долу последици във връзка с различните протоколи и споразумения с асоциираните страни:

Дания:

В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз (ДЕС) и към Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), Дания не участва в приемането от Съвета на мерки по дял V от трета част на ДФЕС.

Доколкото настоящият регламент представлява развитие на достиженията на правото от Шенген, в срок от шест месеца след вземането на решение от Съвета относно настоящия регламент Дания взема решение, в съответствие с член 4 от посочения протокол, дали да го прилага в националното си право.

Обединеното кралство и Ирландия:

В съответствие с членове 4 и 5 от Протокола относно достиженията на правото от Шенген, включени в рамките на Европейския съюз, Решение 2000/365/ЕО на Съвета от 29 май 2000 г. относно искането на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия и Решение 2002/192/ЕО на Съвета от 28 февруари 2002 г. относно искането на Ирландия да участват в някои разпоредби от достиженията на правото от Шенген Обединеното кралство и Ирландия не участват в приемането на Регламента за създаване на Програма за регистрирани пътници, не са обвързани от него, нито от неговото прилагане.

Исландия и Норвегия:

Процедурите, посочени в Споразумението, сключено от Съвета, от една страна, и Република Исландия и Кралство Норвегия, от друга страна, за асоциирането на последните в процеса на изпълнение, прилагане и развитие на достиженията на правото от Шенген, са приложими, тъй като настоящото предложение доразвива достиженията на правото от Шенген, както е посочено в приложение А на това споразумение¹³.

Швейцария:

Настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген¹⁴.

Лихтенщайн:

Настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген¹⁵.

Кипър:

Настоящият регламент представлява акт, който се основава на достиженията на правото от Шенген или по друг начин е свързан с тях по смисъла на член 3, параграф 2 от Акта за присъединяване от 2003 г.

България и Румъния:

Настоящият регламент представлява акт, който се основава на достиженията на правото от Шенген или по друг начин е свързан с тях по смисъла на член 4, параграф 2 от Акта за присъединяване от 2005 г.

¹³ ОВ L 176, 10.07.1999, стр. 36.

¹⁴ ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 52.

¹⁵ ОВ L 160, 18.06.2011, стр. 19.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за създаване на Програма за регистрирани пътници

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

Като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 74 и член 77, параграф 2, букви б) и г) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия¹⁶,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹⁷,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите¹⁸,

след консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Граничните проверки трябва да осигуряват висока степен на сигурност, като същевременно времето за чакане е сведено до възможния минимум. Като се има предвид увеличаването на пътническите потоци по външните граници, за да бъдат постигнати тези цели, е необходимо намирането на нови решения. Ако съществува по-голямо диференциране на граничните проверки, държавите членки ще могат да извършват опростени проверки на гражданите на трети страни, за които се преценява, че представляват малък риск.
- (2) Гражданите на ЕС имат достъп до системи за автоматизиран граничен контрол, които са доказали своята ефикасност за ускоряването на граничните проверки. Тези системи следва да станат достъпни и за гражданите на трети страни, за да се ограничи времето за чакане, като същевременно се осигури висока степен на сигурност.
- (3) В съобщението на Комисията „Подготовка на следващите стъпки в управлението на границите в Европейския съюз“¹⁹ от 13 февруари 2008 г. се

¹⁶ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

¹⁷ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

¹⁸ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

посочва, че като част от европейската стратегия за интегрирано управление на границите е необходимо създаването на програма за регистрирани пътници (RTP) за често пътуващите граждани на трети страни и въвеждането на съоръжения за автоматизиран граничен контрол с цел улеснено преминаване на външните граници.

- (4) Европейският съвет от 19 и 20 юни 2008 г. подчерта, че е важно да продължи работата по разработване на стратегията на ЕС за интегрирано управление на границите, в това число за по-пълноценното използване на новите технологии с цел подобряване на управлението на външните граници.
- (5) В съобщението на Комисията „Пространство на свобода, сигурност и правосъдие за гражданите“²⁰ от 10 юни 2009 г. се подчертава, че е необходимо създаването на програма за регистрирани пътници, за да се осигури безпроблемно влизане в Съюза.
- (6) На заседанието си на 23 и 24 юни 2011 г. Европейският съвет призова за бърз напредък на работата по инициативата за „интелигентни граници“. Като първа реакция на този призив на 25 октомври 2011 г. Комисията публикува съобщението „Интелигентни граници — варианти и бъдещи действия“.
- (7) Програмата за регистрирани пътници следва да има за цел да улесни преминаването на външните граници на Съюза от често пътуващи граждани на трети страни, които са били предварително проверени и проучени.
- (8) Разпоредбите във връзка с програмата следва да бъдат общи за всички държави членки, така че регистрираният пътник да може да се възползва от улеснена гранична проверка на всички външни гранични контролно-пропускателни пунктове на държавите членки, без да е необходимо всяка отделна държава члена да извършва нова предварителна проверка и предварително проучване на пътниците.
- (9) Необходимо е да бъдат уточнени целите на Програмата за регистрирани пътници и техническата ѝ структура, да бъдат изработени правилата за нейното действие и използване и да бъдат определени отговорностите във връзка с програмата, категориите данни, които да се подават до нея, целите и критериите, според които тези данни се подават, органите с разрешен достъп до данните, както и допълнителните правила за обработване на данните и за защита на личните данни.
- (10) Агенцията за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в областта на свободата, сигурността и правосъдието (наричана по-нататък „Агенцията“), създадена с Регламент (ЕС) № 1077/2011 на Европейския парламент и на Съвета на 25 октомври 2011 г. за създаване на Европейска агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в областта на свободата, сигурността и правосъдието²¹, следва да

¹⁹ COM(2008) 69 окончателен, 13.2.2008 г.

²⁰ COM(2009) 262 окончателен, 10.6.2009 г.

²¹ ОВ L 286, 1.11.2011 г., стр. 1.

отговаря за разработването и оперативното управление на централизирана система, състояща се от централно хранилище, резервно централно хранилище, единни интерфейси във всяка държава членка, мрежови входни точки и комуникационна инфраструктура между централното хранилище и мрежовите входни точки. Освен това, за да се гарантира оперативната съвместимост на Програмата за регистрирани пътници в целия Съюз, Агенцията следва да отговаря за изготвянето на техническите спецификации за токена. Държавите членки следва да отговарят за разработването и оперативното управление на собствените си национални системи.

- (11) Централното хранилище следва да бъде свързано с националните системи на държавите членки, за да може компетентните органи на държавите членки да обработват данните от заявленията по Програмата за регистрирани пътници.
- (12) С цел да се осигури надеждна проверка на регистрираните пътници е необходимо еднозначният идентификатор (номерът на заявлението), биометричните данни (пръстовите отпечатащи) и буквено-цифровите данни, извлечени от заявлението, да се съхраняват в централното хранилище, еднозначният идентификатор да се съхранява в токена, а биометричните данни да се проверяват на външните граници. Буквено-цифровите данни и пръстовите отпечатащи следва да се съхраняват в отделни раздели на централното хранилище, които не трябва да са свързани помежду си. Връзката между буквено-цифровите данни и пръстовите отпечатащи следва да се установява само чрез еднозначния идентификатор.
- (13) Гражданите на трети страни, желаещи да участват в Програмата за регистрирани пътници, следва да докажат необходимостта или да обосноват намерението си да пътуват често или редовно, по-специално по професионални причини или поради семейното си положение, като например в качеството си на предприемачи, държавни служители, осъществяващи редовни официални контакти с държавите членки и институциите на Съюза, представители на организации на гражданското общество, пътуващи с цел участие в обучения, семинари и конференции, научни изследователи, лица, участващи в икономически дейности, членове на семейството на граждани на Съюза, членове на семейството на граждани на трети страни, които пребивават законно в държава членка.
- (14) Достъп до Програмата за регистрирани пътници, ако такъв бъде поискан, по принцип следва да се предоставя на гражданите на трети страни, притежаващи многократна виза или виза тип D със срок на валидност минимум една година, или на притежателите на разрешение за пребиваване, издадено от държава членка.
- (15) Ако гражданин на трета страна кандидатства за многократна виза и за достъп до Програмата за регистрирани пътници, компетентните органи могат да решат да разгледат и да вземат решение и по двете заявления едновременно, въз основа на едно и също интервю и едни и същи удостоверителни документи.
- (16) Достъп до Програмата за регистрирани пътници по принцип следва да се предоставя на членове на семейството на граждани на Съюза. Членовете на семейството на граждани на Съюза също следва да могат да се възползват от

Програмата за регистрирани пътници дори ако не пребивават на територията на Съюза, но често пътуват до държава членка, за да придружават или да се присъединят към гражданина на Съюза. Проверките на преминаващите външните граници членове на семейството на граждани на Съюза трябва да се извършват в съответствие с Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки²².

- (17) Критериите, използвани за разглеждане на заявленията, подадени от членове на семейството на граждани на Съюза, следва да са същите като тези, използвани за разглеждане на заявленията за визи, подадени от членове на семейството на граждани на Съюза. Това ще бъде в съответствие със съществуващата политика за управление на границите.
- (18) Необходимо е да се определят компетентните органи на държавите членки, чиито надлежно оправомощени служители имат достъп да въвеждат, изменят, заличават, правят справки или търсят по данните за конкретните цели на Програмата за регистрирани пътници в съответствие с настоящия регламент, доколкото това е необходимо за изпълнението на задачите им.
- (19) Обработването на данните от Програмата за регистрирани пътници, които се съхраняват в централното хранилище, следва да е пропорционално на определените цели и да е необходимо за изпълнението на задачите на компетентните органи. Когато използват Програмата за регистрирани пътници, компетентните органи следва да гарантират, че се зачитат човешкото достойнство и неприкосновеността на личността на лицето, чиито данни са поискани, и не се допуска дискриминация, основана на пол, раса, етнически произход, религия или убеждение, увреждане, възраст или сексуална ориентация.
- (20) Следва да се предвидят планове за действие в извънредни ситуации и пътниците, авиокомпаниите/превозвачите и всички органи, работещи на граничния контролно-пропускателен пункт, да бъдат запознати с тях. Така например ако даден регистриран пътник поради някаква причина не може да използва системата за автоматизиран граничен контрол и е пренасочен към ръчна гранична проверка, следва особено внимателно да се следи за това, че произтичащите от това процедури се извършват при пълно спазване на основните права.
- (21) Личните данни, запазени в централното хранилище (биометричните и буквено-цифровите данни), не следва да бъдат съхранявани по-дълго от необходимото за целите на Програмата за регистрирани пътници. Целесъобразно е данните да се пазят за срок не по-дълъг от пет години, за да може буквено-цифровите данни за предишни заявления да бъдат взети предвид при оценката на последващи заявления по Програмата за регистрирани пътници, като се има предвид и фактът, че пръстовите отпечатъци, пазени в хранилището (за срок от 59 месеца),

²² ОВ L 158, 29.4.2004 г., стр. 77.

се използват повторно. По-кратък срок не би бил достатъчен за тези цели. Данните следва да бъдат заличени след изтичане на срока от пет години, освен ако има основания да бъдат заличени по-рано. Максималният срок на валидност на достъпа до Програмата за регистрирани пътници следва да бъде пет години.

- (22) С цел да се улесни процедурата при следващо кандидатстване, следва в рамките на срок от 59 месеца пръстовите отпечатащи, които вече са въведени в централното хранилище, да могат да бъдат копирани. След изтичането на този срок пръстовите отпечатащи следва да бъдат снети отново.
- (23) С цел да се улесни процедурата за кандидатстване, кандидатът следва да може да подаде заявление за достъп до Програмата за регистрирани пътници в консулството на всяка държава членка или на всеки външен граничен контролно-пропускателен пункт. Всяка държава членка следва да може да разгледа заявлението и да вземе решение по него въз основа на заявление по общ образец и общи правила и критерии за допустимост. По принцип следва да се проведе интервю.
- (24) Поради необходимостта от регистриране на биометрични данни в централното хранилище личното явяване на кандидата — най-малко при първото кандидатстване — следва да е основно изискване при разглеждане на исканията за достъп до Програмата за регистрирани пътници и за свързаните с нея решения.
- (25) При процедурата за автоматизирана гранична проверка на външните граници проверката на самоличността следва да се осъществи чрез съпоставяне с биометричните данни, съхранявани в централното хранилище. Тази проверка следва да бъде възможна само при едновременното физическо представяне на токен и пръстови отпечатащи. При процедурите за автоматизирана и ръчна гранична проверка достъпът следва да се проверява чрез съпоставяне с буквено-цифровите данни, съхранявани в централното хранилище, като токена бъде физически представен на границата. За граничната охрана, извършваща гранични проверки на първа линия, резултатът от проверката на самоличността и предоставения достъп следва да бъде единствено положителен или отрицателен отговор.
- (26) Следва да се предвидят подходящи мерки за наблюдение и оценка на настоящия регламент. Ефективното наблюдение на прилагането на настоящия регламент изисква оценка през редовни интервали от време.
- (27) Статистическите данни са важно средство за наблюдение на процедурите за гранична проверка и могат да служат като ефикасен инструмент за управление. Следователно такива данни следва да се събират редовно в общ формат.
- (28) Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни²³ се прилага за обработването на личните данни от държавите членки, извършвано по силата на настоящия регламент.

²³ ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31.

Въпреки това, някои точки следва да бъдат по-подробно уредени по отношение на законосъобразността на обработването на лични данни, отговорността за обработването на данните, защитата на правата на субектите на данни и надзора на защитата на данните.

- (29) Регламент (ЕО) № 45/2001 от 18 декември 2000 г. на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и свободното движение на такива данни²⁴ се прилага към дейностите на институциите и органите на Съюза при изпълнението на функциите им на лица, отговорни за оперативното управление на системата токен—централно хранилище. Въпреки това, някои точки следва да бъдат по-подробно уредени по отношение на законосъобразността на обработването на лични данни, отговорността за обработването на данните и надзора на защитата на данните.
- (30) Надзорните органи, създадени съгласно разпоредбите на член 28 от Директива 95/46/ЕО, следва да следят за законосъобразността на обработването на лични данни от страна на държавите членки, а Европейският надзорен орган по защита на данните, създаден с Регламент (ЕО) № 45/2001, следва да наблюдава дейностите на институциите и органите на Съюза във връзка с обработването на лични данни, като се вземат предвид ограничените функции на институциите и органите на Съюза по отношение на данните.
- (31) Европейският надзорен орган по защита на данните и надзорните органи следва активно да си сътрудничат, за да осигурят координиран надзор на Програмата за регистрирани пътници.
- (32) Държавите членки следва да установят система от санкции за нарушаване на разпоредбите на настоящия регламент и да осигурят тяхното прилагане.
- (33) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията²⁵.
- (34) С цел приемането на техническите изменения на приложенията на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз във връзка с приемането на техническите изменения на приложенията в съответствие с член 58. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище. При подготовката и изготвянето на делегираните актове Комисията следва да осигури едновременното и своевременно предаване на съответните документи по подходящ начин на Европейския парламент и Съвета.

²⁴ ОВ L 8, 12.1.2001 г., стр. 1.

²⁵ ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13.

- (35) Настоящият регламент защита основните права и съблюдава принципите, признати в частност в Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално защитата на личните данни (в член 8 от регламента) и правото на ефективни правни средства за защита (в член 51 от регламента), и следва да се прилага в съответствие с тези права и принципи.
- (36) Доколкото създаването на обща програма за регистрирани пътници и установяването на общи задължения, условия и ред за съхраняване на данните за регистрираните пътници не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки и следователно поради мащаба и последиците на действието могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тази цел.
- (37) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане. Доколкото настоящият регламент представлява развитие на достиженията на правото от Шенген, в срок от шест месеца след вземането на решение от Съвета относно настоящия регламент Дания взема решение, в съответствие с член 4 от посочения протокол, дали да го въведе в националното си право.
- (38) Настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген, в които Обединеното кралство не участва, в съответствие с Решение 2000/365/ЕО на Съвета от 29 май 2000 г. относно искането на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия да участва в някои разпоредби от достиженията на правото от Шенген²⁶. Следователно Обединеното кралство не участва в неговото приемане и не е обвързано от него, нито от неговото прилагане.
- (39) Настоящият регламент представлява развитие на достиженията на правото от Шенген, в които Ирландия не участва в съответствие с Решение 2002/192/ЕО на Съвета от 28 февруари 2002 г. относно искането на Ирландия да участва в някои разпоредби от достиженията на правото от Шенген²⁷. Следователно Ирландия не участва в неговото приемане и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.
- (40) По отношение на Исландия и Норвегия настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението, сключено от Съвета на Европейския съюз, от една страна, и Република Исландия и Кралство Норвегия, от друга страна, за асоциирането на последните в процеса на изпълнение, прилагане и развитие на достиженията на правото от Шенген²⁸, които попадат в областта, посочена в член 1, буква А от

²⁶ ОВ L 131, 1.6.2000 г., стр. 43.

²⁷ ОВ L 64, 7.3.2002 г., стр. 20.

²⁸ ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 36.

Решение 1999/437/ЕО на Съвета от 17 май 1999 г. относно определени условия по прилагането на посоченото споразумение²⁹.

- (41) По отношение на Швейцария настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген³⁰, които попадат в областта, посочена в член 1, буква А от Решение 1999/437/ЕО на Съвета от 17 май 1999 г., във връзка с член 3 от Решение 2008/146/ЕО на Съвета³¹.
- (42) По отношение на Лихтенщайн настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген³², които попадат в областта, посочена в член 1, буква А от Решение 1999/437/ЕО от 17 май 1999 г., във връзка с член 3 от Решение 2011/350/ЕС на Съвета³³.
- (43) По отношение на Кипър настоящият регламент представлява акт, който се основава на достиженията на правото от Шенген или по друг начин е свързан с тях по смисъла на член 3, параграф 2 от Акта за присъединяване от 2003 г.
- (44) Настоящият регламент представлява акт, който се основава на достиженията на правото от Шенген или по друг начин е свързан с тях по смисъла на член 4, параграф 2 от Акта за присъединяване от 2005 г.
- (45) Тъй като регистрираните пътници са били подложени на всички необходими проверки и предварително проверени от държавите членки, които прилагат изцяло достиженията на правото от Шенген, и понеже не представляват риск за България, Румъния и Кипър, тези три държави членки могат едностранно да признаят членството на регистрираните пътници в Програмата за регистрирани пътници, за да може пътниците да се възползват от улеснените гранични проверки на външните граници,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

Общи разпоредби

²⁹ ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 31.

³⁰ ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 52.

³¹ ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 1.

³² ОВ L 160, 18.6.2011 г., стр. 21.

³³ ОВ L 160, 18.6.2011 г., стр. 19.

Член 1

Предмет

Настоящият регламент урежда условията и реда за достъп до Програмата за регистрирани пътници (RTP) и определя целта, функционалните характеристики и отговорностите на системата токен—централно хранилище като система за съхраняване на данните за регистрираните пътници по Програмата за регистрирани пътници.

Член 2

Структура на Програмата за регистрирани пътници

1. Програмата за регистрирани пътници се основава на система за съхраняване на данни за регистрираните пътници, която се състои, от една страна, от токени, държани от отделните пътници, и, от друга страна, от централно хранилище — централизирано физическо хранилище, в което се съхраняват данните от Програмата за регистрирани пътници, наричани заедно „система токен—централно хранилище“.
2. Техническата архитектура на системата токен—централно хранилище е по-подробно уредена в член 21.
3. Агенцията за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в областта на свободата, сигурността и правосъдието (наричана по-нататък „Агенцията“) отговаря за разработването и оперативното управление на централното хранилище, единния интерфейс във всяка държава членка, мрежовите входни точки и комуникационната инфраструктура между централното хранилище и мрежовите входни точки. Агенцията отговаря също така за изготвяне на техническите спецификации за токена.

Член 3

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- (1) „Програма за регистрирани пътници (RTP)“ е програма, позволяваща на гражданите на трети страни, които са предварително проучени и на които е предоставен достъп до нея, да се възползват от облекчени гранични проверки на външните граници на Съюза;
- (2) „регистриран пътник“ е гражданин на трета страна, на когото е предоставен достъп до Програмата за регистрирани пътници в съответствие с настоящия регламент;
- (3) „Агенция“ е Европейската агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в областта на свободата, сигурността и правосъдието, създадена с Регламент (ЕС) № 1077/2011;

- (4) „централно хранилище“ е централизирано физическо хранилище, в което се съхраняват данните от Програмата за регистрирани пътници;
- (5) „токен“ е устройство, което се използва за съхраняване на еднозначен идентификатор, приписан на даден регистриран пътник. Еднозначният идентификатор свързва пътника с данните за него, въведени в централното хранилище;
- (6) „оперативно управление“ са всички задачи, необходими за поддържане на доброто функциониране на широкомащабни информационни системи, включително отговорността за комуникационната инфраструктура, използвана от тях;
- (7) „разработване“ са всички задачи, необходими за създаване на широкомащабна информационна система, включително комуникационната инфраструктура, използвана от нея;
- (8) „компетентни органи“ са визовите и граничните органи по смисъла на член 4, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 767/2008 на Европейския парламент и на Съвета³⁴, както и органите, на които е възложено в съответствие с националното законодателство да извършват проверки на лицата на външните гранични контролно-пропускателни пунктове в съответствие с Регламент (ЕО) № 562/2006 на Европейския парламент и на Съвета³⁵;
- (9) „гражданин на трета страна“ или „пътник от трета страна“ е всяко лице, което не е гражданин на Съюза по смисъла на член 20 от Договора, нито е гражданин на трета страна, който по силата на споразумение между Съюза и неговите държави членки, от една страна, и тази трета страна, от друга страна, има право на свободно движение, равностойно с това на гражданите на Съюза;
- (10) „заявление по образец“ е предвиденото в приложение I заявление по единен образец за достъп до Програмата за регистрирани пътници;
- (11) „биометрични данни“ са пръстовите отпечатьци;
- (12) „документ за пътуване“ е паспорт или друг еквивалентен документ, който дава право на притежателя си да преминава външните граници и в който може да се положи виза;
- (13) „проверка“ е процесът на сравняване на групи от данни с цел установяване на истинността на твърдяна самоличност (съпоставяне едно към едно);
- (14) „буквено-цифрови данни“ са данни, представени чрез букви, цифри, специални знаци, интервал и препинателни знаци;

³⁴ ОВ L 218, 13.08.2008, стр. 60.

³⁵ ОВ L 105, 13.4.2006 г., стр. 1.

- (15) „национална система“ е хардуерът, софтуерът и националната комуникационна инфраструктура за свързване на терминалите на компетентните органи по смисъла на член 23, параграф 2 с мрежовите входни точки във всяка държава членка;
- (16) „система токен—централно хранилище“ е система за съхраняване на данни за регистрираните пътници, състояща се от централно хранилище и токен;
- (17) „отговорна държава членка“ е държавата членка, която е въвела данните в централното хранилище;
- (18) „общ център за приемане на заявления“ е център по смисъла на член 41, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета³⁶;
- (19) „надзорен орган“ е надзорният орган, създаден в съответствие с разпоредбите на член 28 от Директива 95/46/ЕО.

ГЛАВА II

Ред и условия за подаване на заявления за достъп до Програмата за регистрирани пътници

Член 4

Органи и държави членки, компетентни за разглеждането на заявленията за достъп до Програмата за регистрирани пътници и вземането на решение по тях

Органите, компетентни да разглеждат заявления за достъп до Програмата за регистрирани пътници и да вземат решение по тях, са надлежно оправомощените служители на визовите и граничните органи на всяка държава членка.

Член 5

Подаване на заявления

1. Гражданин на трета страна може да подаде заявление за достъп до Програмата за регистрирани пътници до консулството на всяка държава членка, до всеки общ център за приемане на заявления или на всеки външен граничен контролно-пропускателен пункт. Онлайн заявление по образец се приема, ако такова е налице.
2. От кандидатите може да се изисква предварително да уговорят час за подаването на заявление. По принцип уговорената среща се провежда в срок до две седмици от датата, на която срещата е поискана.

³⁶ ОВ L 243, 15.09.2009, стр. 1.

3. При първо кандидатстване за достъп до Програмата за регистрирани пътници кандидатът трябва да се яви лично с цел снемане на пръстовете му отпечатащи, интервю и проверка на документа за пътуване.
4. Когато кандидатът подава онлайн заявление или спрямо него се прилага параграф 5, биометричните данни се събират, документът за пътуване се проверява и интервюто се провежда, ако е приложимо, когато е взето решението по заявлението и е издаден токена.
5. Без да се засягат разпоредбите на член 8, компетентните органи може да не прилагат изискването по параграф 3, ако кандидатът притежава разрешение или карта за пребиваване или ако кандидатът им е известен като добросъвестен и надежден.
6. При подаване на заявлението кандидатът трябва:
 - а) да е навършил 12 години;
 - б) да представи заявление по образец в съответствие с член 6;
 - в) да представи документ за пътуване в съответствие с член 7;
 - г) да позволи снемането на пръстовете му отпечатащи в съответствие с член 8;
 - д) да представи удостоверителни документи в съответствие с член 9 и приложение II, ако е приложимо;
 - е) да плати таксата в съответствие с член 10.
7. Кандидатът може да оттегли заявлението си по всяко време преди вземането на решение по него.

Член 6

Заявление по образец

1. Всеки кандидат подава попълнено и подписано заявление по образец. Малолетните и непълнолетните кандидати подават заявление по образец, подписано от лицето, упражняващо постоянно родителски права, или от законния настойник.
2. Държавите членки предоставят заявлението по образец бесплатно, като то трябва да е широко разпространено и лесно достъпно за кандидатите.
3. Заявлението по образец съществува най-малко на следните езици: официалния език или официалните езици на съответната държава членка, официалния език или официалните езици на третата страна или страни, в които може да се подаде заявлението, и официалния език или официалните езици на съседните трети страни, когато е приложимо.
4. Държавите членки информират кандидатите за езика или езиците, които може да се използват при попълване на заявлението по образец.

Член 7

Документ за пътуване

Кандидатът представя машинночитаем документ за пътуване (МЧДП) или електронен машинночитаем документ за пътуване, чийто срок на валидност обхваща най-малко периода на искания достъп до Програмата за регистрирани пътници и който е издаден през предходните пет години. В документа за пътуване е поставена изискваната виза или той се придружава от изискваното машинночитаемо разрешение или карта за пребиваване. От друга страна кандидатът може да кандидатства за виза едновременно с кандидатстването за достъп до Програмата за регистрирани пътници, когато е приложимо.

Член 8

Биометрични данни

1. При първо искане на достъп до Програмата за регистрирани пътници държавите членки събират биометрични данни от кандидатите, състоящи се от техните четири пръстови отпечатъка, снети дигитално от положени върху равна повърхност пръсти, в съответствие с гаранциите, установени в Конвенцията на Съвета на Европа за защита на правата на човека и основните свободи, Хартата на основните права на Европейския съюз и Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на детето.
2. Ако не е възможно да се съберат четири пръстови отпечатъка, се събира максималният възможен брой пръстови отпечатъци. Държавите членки осигуряват наличието на подходящ ред, предоставящ гаранции за зачитане на достойнството на лицето, в случай че възникнат затруднения при снемане на пръстовите отпечатъци.
3. Когато пръстовите отпечатъци, снети от кандидата при предходно заявление, са въведени в централното хранилище за първи път преди по-малко от 59 месеца преди датата на новото заявление, те може да се копират при последващото заявление.

Когато обаче съществува основателно съмнение относно самоличността на кандидата или не може да се установи незабавно, че пръстовите отпечатъци са снети в срока, предвиден в първа алинея, компетентните органи снемат пръстовите отпечатъци на кандидата.

4. Спецификациите за разделителната способност и използването на пръстовите отпечатъци за биометрична проверка в Програмата за регистрирани пътници се определят от Комисията в съответствие с член 37.
5. Пръстовите отпечатъци се снемат от квалифицирани и надлежно оправомощени служители на компетентните органи.
6. Пръстовите отпечатъци не са свързани с буквено-цифровите данни и се въвеждат в отделни раздели на централното хранилище.

Член 9

Удостоверителни документи

1. При подаване на заявление за достъп до Програмата за регистрирани пътници кандидатът трябва да представи:
 - а) документи, указващи целта на пътуването;
 - б) доказателство за наличието на достатъчно средства за издръжка, които да покриват разходите за пътуване и настаняване за следващите две пътувания;
 - в) документи, удостоверяващи професионалното или семейното му положение, като например качеството му на предприемач, държавен служител, осъществяващ редовни официални контакти с държавите членки и институциите на Съюза, представител на организация на гражданското общество, пътуващ с цел участие в обучения, семинари и конференции, лице, участващо в икономически дейности, член на семейството на гражданин на Съюза, член на семейството на гражданин на трета страна, който пребивава законно в държава членка.
2. Когато кандидатът е член на семейството на гражданин на Съюза, който се ползва с право на свободно движение, кандидатът трябва да представи само карта за пребиваване, издадена от държава членка, когато е приложимо, и доказателство за своята самоличност, гражданство и родствена връзка с гражданина на Съюза, за когото се прилага Директива 2004/38/ЕО.
3. Когато гражданин на трета страна едновременно подава заявление за издаване на многократна виза и заявление за достъп до Програмата за регистрирани пътници на едно и също място, изисква се само един набор от удостоверителни документи.
4. Ако притежател на многократна виза по-късно подаде заявление за достъп до Програмата за регистрирани пътници на същото място, откъдето е издадена многократната му виза, удостоверителните документи, представени за издаването ѝ, може да се използват при оценката на заявлението за достъп до Програмата за регистрирани пътници. Ако съществува съмнение дали представените по-рано удостоверителни документи са актуални, държавата членка може да поиска нови удостоверителни документи в срок от десет работни дни.

Неизчерпателен списък на удостоверителните документи, които компетентните органи може да изискат от кандидата, се съдържа в приложение II.
5. Държавите членки може да изискват от кандидатите да представят доказателство за финансово подпомагане и/или за настаняване при частно лице, като попълнят формуляр, изготвен от съответната държава членка. Такова доказателство може да бъде поискано най-много за следващите две пътувания. В този формуляр се посочва по-специално:
 - а) срокът на финансово подпомагане и/или на настаняване;

- б) дали той служи като доказателство за финансово подпомагане и/или за настаняване;
- в) дали канещото лице е физическо лице, дружество или организация;
- г) самоличността на канещото лице и данни за връзка с него;
- д) имената на поканените кандидати;
- е) адресът на настаняване;
- ж) евентуални родствени връзки с канещото лице.

Освен на официалния език или официалните езици на държавата членка, формулярът се изготвя на поне още един официален език на институциите на Европейския съюз. В самия формуляр на подписващото го лице се предоставя информацията, предвидена в член 48, параграф 1. Образец от формуляра се нотифицира на Комисията.

- 6. Компетентните органи може да не прилагат едно или няколко от изискванията, предвидени в параграф 1, ако кандидатът притежава разрешение за пребиваване или ако кандидатът им е известен като добросъвестен и надежден.

Член 10

Такса

- 1. Кандидатите заплащат такса, предвидена в приложение III.
- 2. Размерът на таксата се адаптира периодично, за да отразява административните разходи. На Комисията се дава правомощието да приема делегирани актове за адаптиране на размера на такса в съответствие с член 59.
- 3. Тази такса се събира в евро, в националната валута на третата страна или във валутата, обичайно използвана в третата страна, в която е подадено заявлението, и не се възстановява, независимо от резултата от заявлението, нито пък в случай, че заявлението бъде оттеглено.
- 4. Когато таксата се събира във валута, различна от евро, нейният размер се определя и редовно се адаптира въз основа на обменния курс на еврото, определен от Европейската централна банка. Размерът на събираната такса може да бъде закръглен.
- 5. На кандидата се дава печатна или електронна квитанция за платена такса.

ГЛАВА III

Разглеждане на заявленията и вземане на решение по тях

Член 11

Допустимост

1. Компетентните органи се уверяват, че:
 - кандидатът е навършил 12 години;
 - заявлението съдържа елементите, предвидени в член 5, параграф 6, букви б), в) и д);
 - биометричните данни на кандидата са събрани;
 - таксата е събрана.
2. Когато компетентните органи установят, че предвидените в параграф 1 условия са изпълнени, заявлението се счита за допустимо и компетентните органи трябва:
 - да приложат процедурите, предвидени в член 24;
 - да продължат да разглеждат заявлението.
3. Когато компетентните органи установят, че предвидените в параграф 1 условия не са изпълнени, заявлението се счита за недопустимо и компетентните органи няма да разгледат заявлението, като незабавно:
 - върнат заявлението по образец и всички представени от кандидата документи;
 - унищожат събраните биометрични данни.

Член 12

Разглеждане на заявлението

1. Само компетентните органи по член 4 разглеждат заявленията и, при необходимост, провеждат интервюта.
2. При разглеждане на заявлението компетентният орган проверява:
 - а) дали кандидатът отговаря на условията за влизане по член 5, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 562/2006;
 - б) дали представените от кандидата документ за пътуване, виза, разрешение или карта за пребиваване, според приложимото, са валидни и не са неистински, фалшифицирани или подправени;
 - в) дали кандидатът може да докаже необходимостта или да обоснове намерението си да пътуват често и/или редовно;
 - г) дали кандидатът преди това не е пресрочвал максималния срок на разрешен престой на територията на държавите членки и дали може да докаже своята добросъвестност и надеждност, по-специално действителното си намерение да напусне територията в определения срок;
 - д) обосновката на кандидата за целта и условията на планирания престой;

- е) дали кандидатът доказва финансовото си положение в страната на произход или пребиваване и притежава достатъчно средства за издръжка както за срока на планирания престой, така и за завръщането си в страната на произход или пребиваване, или дали може да придобие тези средства по законен начин;
- ж) дали кандидатът не е лице, за което има подаден сигнал в Шенгенската информационна система (ШИС);
- з) дали кандидатът не се счита за заплаха за обществения ред, вътрешната сигурност, общественото здраве или международните отношения на някоя държава членка, и по-специално дали няма подаден сигнал в националните бази данни на държавите членки с цел да се откаже влизане на посочените по-горе основания;
- и) дали достъпът на кандидата до Програмата за регистрирани пътници преди това е бил предоставен, удължен, отказан или отнет.

Когато се прави проверка дали кандидатът отговаря на условията за влизане по член 5, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 562/2006, особено внимателно се преценява дали той представлява риск от незаконна имиграция или риск за сигурността на държавите членки и дали има намерение да напусне територията на държавите членки преди изтичане на срока на разрешения престой.

3. Средствата за издръжка за планирания престой се преценяват с оглед на продължителността и целта на престоя и въз основа на средните цени в съответната държава членка (или съответните държави членки) за храна и настаняване от среден клас, като за база се използват референтните суми, установени от държавите членки в съответствие с член 34 от Кодекса на шенгенските граници. Доказателство за финансово подпомагане и/или за настаняване при частно лице може също да представлява доказателство за наличието на достатъчно средства за издръжка.
4. Заявлението се разглежда по-специално въз основа на автентичността и надеждността на представените документи и истинността и надеждността на направените от кандидата изявления. Ако компетентна за разглеждането на заявлението държава членка има съмнения относно лицето, относно неговите изявления или представените удостоверителни документи, тя може да се консултира с други държави членки, преди да вземе решение по заявлението.
5. При разглеждането на дадено заявление компетентните органи могат, в надлежно обосновани случаи, да поискат представянето на допълнителни документи, предвидени в член 9.
6. Предишен отказ за достъп до Програмата за регистрирани пътници не води до автоматичен отказ при подаването на ново заявление. Новото заявление се оценява въз основа на цялата налична информация.
7. Критериите, използвани за разглеждане на заявленията, подадени от членове на семейството на граждани на Съюза, са същите като тези, използвани за разглеждане на заявленията им за визи.

Член 13

Решение по заявлението

1. Решението по заявление, което е допустимо в съответствие с член 11, се взема от компетентните органи в срок от 25 календарни дни, считано от деня на подаване на заявлението.
2. Освен в случай на недопустимо или оттеглено от кандидата заявление, се взема решение за:
 - а) предоставяне на достъп до Програмата за регистрирани пътници в съответствие с член 14; или
 - б) отказ на достъп до Програмата за регистрирани пътници в съответствие с член 15.

ГЛАВА IV

Предоставяне, удължаване на срока, отказ или отнемане на достъпа до Програмата за регистрирани пътници

Член 14

Предоставяне на достъп и удължаване на срока на достъп до Програмата за регистрирани пътници

1. Първоначален достъп до Програмата за регистрирани пътници се предоставя за срок от една година. При поискване срокът на достъп може да бъде удължен за период от две години, последван от още две години без подаване на ново заявление, ако пътникът е спазвал правилата и разпоредбите, уреждащи преминаването на външните граници и пребиваването в Шенгенското пространство. Предоставеният срок на достъп не може да превишава срока на валидност на документа или документите за пътуване, визата, разрешението или картата за пребиваване, ако е приложимо, и се определя с оглед на разглеждането, извършено по член 12.
2. При спазване на изискванията по същество, установени с настоящия регламент, достъпът до Програмата за регистрирани пътници се предоставя без допълнителни формалности на лицата, притежаващи многократна виза или виза тип D със срок на валидност минимум една година, на лицата, за които тече процедура за издаване на такава виза, на лицата с разрешение за пребиваване и на членовете на семейството на граждани на Съюза.
3. При вземането на решение за предоставяне на достъп до Програмата за регистрирани пътници данните, предвидени в член 26, се въвеждат в централното хранилище.
4. При вземането на решение за предоставяне на достъп до Програмата за регистрирани пътници данните, предвидени в член 27, се въвеждат в токена.

5. При вземането на решение за удължаване на срока за достъп до Програмата за регистрирани пътници данните, предвидени в член 30, се въвеждат в централното хранилище.

Член 15

Отказ на достъп до Програмата за регистрирани пътници

1. Достъпът до Програмата за регистрирани пътници се отказва, ако кандидатът:
- а) представи документ за пътуване, който е невалиден, неистински, фалшифициран или подправен;
 - б) не притежава валидно разрешение за пребиваване, карта за пребиваване или виза, ако такава се изисква съгласно Регламент (ЕО) № 539/2001³⁷, и не отговаря на изискванията, за да му бъде издадена такава;
 - в) не е доказал необходимостта или обосновал намерението си да пътува често и/или редовно;
 - г) преди това е пресрочил максималния срок на разрешен престой на територията на държавите членки и не може да докаже своята добросъвестност и надеждност, по-специално действителното си намерение да напусне територията в определения срок;
 - д) не е представил обосновка за целта и условията на планирания престой;
 - е) не е доказал финансовото си положение в страната на произход или пребиваване и не притежава достатъчно средства за издръжка за срока на планирания престой и за завръщането си в страната на произход или пребиваване или не може да придобие тези средства по законен начин;
 - ж) е лице, за което има подаден сигнал в ШИС;
 - з) се счита за заплаха за обществения ред, вътрешната сигурност, общественото здраве или международните отношения на някоя държава членка, по-специално когато има подаден сигнал в националните бази данни на държавите членки с цел да се откаже влизане на посочените по-горе основания;
- или
- и) ако са налице основателни съмнения относно автентичността на представените от кандидата удостоверителни документи, истинността на тяхното съдържание или надеждността на направените от кандидата изявления.

³⁷ ОВ L 81, 21.3.2001 г., стр. 1.

2. Кандидатът се уведомява за решението за отказ и за основанията за него посредством стандартния формуляр, съдържащ се в приложение IV.
3. Без да се засяга правото на съдебно обжалване, в съответствие с процесуалното право на държавата членка, взела окончателното решение по заявлението, кандидатът, на когото е отказан достъп до Програмата за регистрирани пътници, има право в съответствие с правото на ефективни правни средства за защита³⁸ да обжалва решението пред съответния компетентен орган и да поиска преразглеждане на отказа или поправка на евентуални грешки. Жалби се завеждат срещу държавата членка, взела решението по заявлението и в съответствие с националното право на тази държава членка. Държавите членки предоставят на кандидатите информация относно предвидения в приложение IV ред за обжалване.
4. В случай на отказ на достъп до Програмата за регистрирани пътници в централното хранилище се въвеждат данните по член 28.

Член 16

Отнемане

1. Достъпът до Програмата за регистрирани пътници се отнема:
 - а) когато стане очевидно, че условията за предоставяне на достъп до Програмата за регистрирани пътници не са били изпълнени;
 - б) когато стане очевидно, че условията за предоставяне на достъп до Програмата за регистрирани пътници вече не са налице;
 - в) по искане на регистрирания пътник.
2. Достъпът може да бъде отнет съгласно параграф 1 по всяко време от компетентните органи на всяка държава членка.
3. Ако органи, различни от компетентните органи, знаят за обстоятелства, с оглед на които достъпът до Програмата за регистрирани пътници следва да бъде отнет съгласно параграф 1, те незабавно информират компетентните органи.
4. Регистрираният пътник се уведомява за решението за отнемане на достъпа до Програмата за регистрирани пътници и за основанията за него посредством стандартния формуляр, съдържащ се в приложение IV.
5. Без да се засяга правото на съдебно обжалване, в съответствие с процесуалното право на държавата членка, която е отнела достъпа до Програмата за регистрирани пътници, регистрираният пътник, чийто достъп до Програмата за регистрирани пътници е отнет, има право в съответствие с правото на ефективни правни средства за защита³⁹ да обжалва решението за отнемане пред съответния компетентен орган и да поиска преразглеждане на решението или

³⁸ Член 47, параграф 1 от Хартата на основните права на ЕС.

³⁹ Член 47, параграф 1 от Хартата на основните права на ЕС.

поправяне на евентуални грешки, освен ако достъпът бъде отнет по искане на регистрирания пътник в съответствие с параграф 1, буква в). Жалбите се завеждат срещу държавата членка, взела решението за отнемане и в съответствие с националното право на тази държава членка. Държавите членки предоставят на кандидатите информация относно предвидения в приложение IV ред за обжалване.

6. В случай на отнемане на достъпа до Програмата за регистрирани пътници в централното хранилище се въвеждат данните по член 29.
7. Когато отнемането на достъпа е поискано от регистрирания пътник, той има право да поиска незабавно заличаване на неговите данни. Държавите членки информират регистрирания пътник за това негово право.

ГЛАВА V

Административно управление и организация

Член 17

Администрация

1. Компетентните органи пазят архиви на заявленията. Всяко лично досие съдържа заявлението по образец, копия от съответните удостоверителни документи, списък на направените проверки и референтния номер на предоставения до Програмата за регистрирани пътници достъп, за да могат служителите, при необходимост, да проследят обстоятелствата, при които е взето решението по заявлението.
2. Личните досиета се пазят за целия период на достъп до Програмата за регистрирани пътници.
3. Когато достъпът до Програмата за регистрирани пътници е отказан или отнет, досиетата се пазят за максимален срок от две години. Този срок започва да тече от датата на решението на компетентния орган за отказ или отнемане на достъпа. Заявленията, оттеглени от кандидатите, се заличават незабавно. Държавите членки могат да съхраняват досиетата, включително удостоверителните документи, в електронна форма.

Член 18

Ресурси за разглеждане на заявления, издаване на токени, наблюдение и изготвяне на статистически данни

1. Всяка държава членка отговаря за определянето на реда за подаване и разглеждане на заявленията, както и за издаване на токените.
2. Държавите членки предвиждат достатъчен брой подходящо квалифицирани служители, които да изпълняват задълженията, свързани с разглеждане на заявленията, по начин, който осигурява сравнително добро и еднородно качество на услугите за гражданите.
3. Компетентните органи осигуряват подходящо обучение на своите служители и отговарят за предоставянето на тези служители на пълна, точна и актуална

информация относно съответното законодателство на Съюза и национално законодателство.

4. Компетентните органи осигуряват често и адекватно наблюдение на реда за разглеждане на заявленията и за издаване на токени и предприемат коригиращи мерки при установяване на отклонения от разпоредбите и процедурите на настоящия регламент.
5. Държавите членки изготвят годишни статистически данни относно Програмата за регистрирани пътници в съответствие с таблицата, съдържаща се в приложение V. Тези статистически данни се предоставят на Агенцията до 1 март всяка година, която ги публикува.

Член 19

Поведение на служителите

1. Компетентните органи осигуряват любезен прием на кандидатите.
2. При изпълнението на служебните си задължения компетентните органи зачитат човешкото достойнство. Всички предприети мерки трябва да са пропорционални на преследваните от тях цели.
3. При изпълнението на своите задължения компетентните органи не трябва да дискриминират кандидатите или регистрираните пътници на основание пол, расов или етнически произход, религия или убеждения, увреждания, възраст или сексуална ориентация.

Член 20

Информация за обществеността

Държавите членки предоставят на обществеността цялата необходима информация във връзка със заявленията за достъп до Програмата за регистрирани пътници, и по-специално:

- а) критериите, условията и реда за кандидатстване;
- б) сроковете за разглеждане на заявленията;
- в) дължимите такси;
- г) местата за подаване на заявленията.

ГЛАВА VI

Техническа архитектура на системата токен—централно хранилище, категории данни и въвеждане на данните от компетентните органи

Член 21

Техническа архитектура на системата токен—централно хранилище

Системата токен—централно хранилище се състои от:

- а) централно хранилище, състоящо се от главно хранилище и резервно хранилище, което може да осигури всички функционални характеристики на главното хранилище в случай на отказ на главното хранилище;
- б) единен интерфейс във всяка държава членка, основан на общи технически спецификации и еднакъв за всички държави членки;
- в) мрежови входни точки, които са част от единния интерфейс и представляват националните точки за достъп, свързващи определената в член 3, параграф 15 национална система на всяка държава членка с централното хранилище;
- г) комуникационна инфраструктура между централното хранилище и мрежовите входни точки; и
- д) токен, основан на общи технически стандарти.

Член 22

Категории данни в системата токен—централно хранилище

1. Единствено следните категории данни се регистрират в централното хранилище:
 - а) буквено-цифровите данни относно кандидата и данните относно достъпа, който му е бил предоставен, отказан, отнет или чийто срок е бил удължен, в съответствие с член 25, параграфи 1—4, член 26 и членове 28, 29 и 30;
 - б) биометричните данни, предвидени в член 25, параграф 5.Буквено-цифровите и биометричните данни се регистрират в отделни раздели на централното хранилище.
2. В токена се регистрира само еднозначният идентификационен номер в съответствие с член 27.

Член 23

Въвеждане, изменение, заличаване, извършване на справки и търсене на данни

1. Достъпът до централното хранилище и токена с цел въвеждане, изменение, заличаване, извършване на справки или търсене на данните по член 22, параграф 1 в съответствие с настоящия регламент е запазен изключително и само за надлежно оправомощените служители на компетентните органи за предвидените в настоящия регламент цели. Достъпът на тези органи е позволен единствено за изпълнението на техните задачи, свързани с тези цели, и е пропорционален на преследваните цели.

2. Всяка държава членка определя компетентните органи, чиито надлежно оправомощени служители разполагат с достъп да въвеждат, изменят, заличават, извършват справки и търсят в данните, които са регистрирани в централното хранилище или в токена. Всяка държава членка своевременно предава на Агенцията списък с тези органи, включително посочените в член 52, параграф 4 органи, и я уведомява за всяко изменение на този списък.
3. В срок от 4 месеца след влизането в сила на настоящия регламент Агенцията публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* консолидиран списък на предвидените в параграф 2 органи. При наличието на изменения в него Агенцията публикува актуализиран консолидиран списък веднъж годишно.

Член 24

Ред за въвеждане на данни от заявленията

1. Когато съгласно член 11 заявлението е допустимо, компетентният орган незабавно създава досие, като въвежда в централното хранилище предвидените в член 25 данни, доколкото от кандидата се изисква да предостави тези данни.
2. Когато поради причини от правно естество предоставянето на определени данни не се изисква, съответните полета се отбелязват с „не се прилага“.

Член 25

Данни, които се въвеждат при подаване на заявление за достъп до Програмата за регистрирани пътници

Компетентният орган въвежда следните данни в досието:

- (1) еднозначния номер на заявлението;
- (2) информация относно хода на досието, указваща, че е бил поискан достъп до Програмата за регистрирани пътници;
- (3) органа, до когото е подадено заявлението, включително неговото местонахождение;
- (4) следните данни се вземат от заявлението по образец:
 - а) фамилно име; собствено име или имена;
 - б) фамилно име по рождение (предишно фамилно име или имена), държава на раждане, гражданство; и пол;
 - в) дата на раждане, място на раждане;
 - г) вид и номер на документа за пътуване, издаващ орган и дата на издаване и на изтичане на срока на валидност;
 - д) място и дата на подаване на заявлението;

- е) ако е приложимо, съгласно член 9, параграф 5, данните на лицето, поемащо разноските по време на престоя, които са:
 - i) в случай на физическо лице — фамилно и собствено име, адрес на лицето и телефонен номер;
 - ii) в случай на дружество или друга организация — наименование и адрес на дружеството/организацията, фамилно и собствено име на лицето за контакт в това дружество/организация и телефонен номер;
 - ж) основни цели на пътуванията;
 - з) домашен адрес на кандидата и телефонен номер;
 - и) ако е приложимо, номер на визовия стикер;
 - й) ако е приложимо, разрешение или карта за пребиваване;
 - к) настоящото занятие и работодател; за учащи: наименование на учебното заведение;
 - л) в случай на непълнолетни и малолетни лица — фамилно и собствено име на лицето, упражняващо родителски права или назначено за законен настойник.
- (5) пръстови отпечатащи в съответствие с член 8.

Член 26

Данни, които се добавят в централното хранилище при предоставяне или отнемане на достъп до Програмата за регистрирани пътници

1. Когато е взето решение за предоставяне на достъп до Програмата за регистрирани пътници, компетентният орган, който е предоставил достъпа, добавя следните данни към досието:
 - а) информация относно хода на досието, указваща, че е бил предоставен достъп до Програмата за регистрирани пътници;
 - б) органа, предоставил достъп, включително неговото местонахождение;
 - в) мястото и датата на решението за предоставяне на достъп до Програмата за регистрирани пътници;
 - г) началната дата и датата на изтичане на срока на валидност на достъпа.
2. Когато дадено заявление е оттеглено от кандидата, преди да е взето решение дали да му бъде предоставен достъп до Програмата за регистрирани пътници, компетентният орган посочва, че по тази причина работата по заявлението е била прекратена, както и датата на прекратяването, и заличава данните от досието.

Член 27

Данни, които се въвеждат в токена при предоставяне на достъп до Програмата за регистрирани пътници

1. Когато е взето решение за предоставяне на достъп до Програмата за регистрирани пътници, компетентният орган, който е предоставил достъпа, добавя в токена еднозначен идентификационен номер. Еднозначният идентификационен номер съвпада с номера на заявлението.
2. Токенът се предава на кандидата.

Член 28

Данни, които се добавят в централното хранилище при отказ на достъп до Програмата за регистрирани пътници

1. Когато е взето решение за отказ на достъп до Програмата за регистрирани пътници, компетентният орган, който е отказал достъпа, добавя следните данни към досието:
 - а) информация относно хода на досието, указваща, че е бил отказан достъп до Програмата за регистрирани пътници;
 - б) органа, отказвал достъп до Програмата за регистрирани пътници, включително неговото местонахождение;
 - в) мястото и датата на решението за отказ на достъп до Програмата за регистрирани пътници.
2. В досието се посочват също така основанията за отказ на достъп до Програмата за регистрирани пътници, които представляват едно или няколко от основанията, изброени в член 15, параграф 1.

Член 29

Данни, които се добавят в централното хранилище при отнемане на достъпа до Програмата за регистрирани пътници

1. Когато е взето решение за отнемане на достъпа до Програмата за регистрирани пътници, компетентният орган, който е взел решението, добавя следните данни към досието:
 - а) информация относно хода на досието, указваща, че достъпът до Програмата за регистрирани пътници е бил отнет;
 - б) органа, отнел достъпа, включително неговото местонахождение;
 - в) мястото и датата на решението за отнемане на достъпа до Програмата за регистрирани пътници.

2. В досието се посочват основанията за отнемане на достъпа до Програмата за регистрирани пътници, които представляват едно или няколко от основанията, изброени в член 16, параграф 1.

Член 30

Данни, които се добавят в централното хранилище при удължаване на срока на достъп до Програмата за регистрирани пътници

Когато е взето решение за удължаване на срока на достъп до Програмата за регистрирани пътници, компетентният орган, който е взел решението, добавя следните данни към досието:

- а) информация относно хода на досието, указваща, че срокът на достъп до Програмата за регистрирани пътници е бил удължен;
- б) органа, удължил срока на достъп, включително неговото местонахождение;
- в) мястото и датата на решението;
- г) началната дата и датата на изтичане на удължения срок;

ГЛАВА VII

Използване на данните

Член 31

Използване на данните за разглеждане на заявленията, при изгубване или кражба на токена или при възникване на проблеми с улесненото преминаване на границите от регистрираните пътници

1. Компетентният орган прави справка в централното хранилище за целите на разглеждане на заявленията и на свързаните с тях решения, включително на решението за отнемане или удължаване на достъпа до Програмата за регистрирани пътници. Освен това компетентните органи правят справка в централното хранилище при изгубване или кражба на токена или ако възникнат проблеми с улесненото преминаване на границите от регистрираните пътници.
2. За посочените в параграф 1 цели компетентните органи извършват търсене по една или няколко от следните категории данни:
 - а) еднозначния номер на заявлението;
 - б) данните по член 25, параграф 4, букви а), б) и в);
 - в) данните от документа за пътуване, предвидени в член 25, параграф 4, буква г);

- г) визовия стикер, разрешението или картата за пребиваване, ако е приложимо.
3. Ако търсенето по една или няколко от категориите данни, изброени в параграф 2, покаже, че в централното хранилище са регистрирани данни за кандидата, компетентният орган получава достъп до досието, но не и до раздела, съдържащ биометричните данни.
 4. Компетентният орган извършва търсене в раздела на централното хранилище, съдържащ биометричните данни, с цел удължаване на срока на достъп до Програмата за регистрирани пътници и ако възникнат проблеми с улесненото преминаване на границите от регистрираните пътници само ако токенът и пръстовите отпечатащи са едновременно представени от регистрирания пътник. Ако това търсене покаже, че в централното хранилище са регистрирани данни за регистрирания пътник, компетентният орган получава достъп до досието, включително до биометричните данни.
 5. Компетентният орган извършва търсене в раздела на централното хранилище само по биометрични данни, без да използва токена, единствено с цел разглеждане на заявленията, вземане на решение дали да се отнеме достъпът до Програмата за регистрирани пътници и ако токенът е изгубен или откраднат. Ако това търсене покаже, че в централното хранилище са регистрирани данни за кандидата, компетентният орган получава достъп до досието, включително до биометричните данни.

Член 32

Използване на данните на външните гранични контролно-пропускателни пунктове за гранични проверки

1. С цел улесняване на преминаването на границата от регистрираните пътници чрез проверка на самоличността на регистрирания пътник, наличието на достъп до Програмата за регистрирани пътници и/или изпълнение на условията за влизане или излизане от територията на държавите членки в съответствие с Кодекса на шенгенските граници, компетентният орган има достъп до централното хранилище, за да извършва търсене по еднозначния идентификационен номер (токена) и номера на документа за пътуване, така че да провери дали на регистрирания пътник е предоставен достъп до Програмата за регистрирани пътници, както и неговата самоличност чрез проверка на пръстовите му отпечатащи.
2. Ако при търсенето по изброените в параграф 1 данни се установи, че в централното хранилище има регистрирани данни за регистрирания пътник, компетентният орган получава единствено положителен или отрицателен отговор за това, без допълнителни уточнения.
3. Без да се засягат разпоредбите на параграф 1, при извършването на ръчна гранична проверка компетентният орган може да провери ръчно самоличността на регистрирания пътник, като провери визуално документа му за пътуване.

Член 33

Използване на данните с цел отчитане и статистика

Компетентните органи правят справка със следните данни единствено с цел отчитане и статистика, без да се допуска установяване на самоличността на отделни кандидати:

- (1) информация относно хода на досието;
- (2) настоящо гражданство на кандидата;
- (3) дата и място на подаване на заявлението;
- (4) вид на решението относно достъпа до Програмата за регистрирани пътници и неговите основания;
- (5) вид на документа или документите за пътуване и страна, която го е издала;
- (6) компетентен орган, включително неговото местонахождение, когато е взето решение за предоставяне, отказ, отнемане или удължаване на срока на достъп до Програмата за регистрирани пътници, и дата на решението;
- (7) цели на пътуването;
- (8) изгубени или откраднати токени.

ГЛАВА VIII

Срок на съхраняване, изменение на данните и изгубване или кражба на токена

Член 34

Срок на съхраняване на данните

1. Всяко лично досие се съхранява в централното хранилище за максимален срок от пет години, без това да засяга заличаването, предвидено в член 16, параграф 7, член 26, параграф 2 и член 35, и поддържането на регистри, предвидено в член 45.

Този срок започва да тече от:

- а) датата, на която изтича срокът на предоставения или удължения достъп до Програмата за регистрирани пътници;
 - б) датата на създаване на досието в централното хранилище, ако заявлението е било оттеглено;
 - в) датата на решението на компетентния орган, ако достъпът до Програмата за регистрирани пътници е бил отказан или отнет.
2. При изтичане на предвидения в параграф 1 срок централното хранилище автоматично заличава личното досие.

3. Регистрираният пътник може да задържи токена.

Член 35

Изменяне на данните и заличаване на данните преди изтичане на установения срок

1. Само отговорната държава членка има право да изменя данните, които е въвела в централното хранилище, като поправи или заличи тези данни.
2. Ако отговорната държава членка разполага с доказателства, че обработените в централното хранилище данни са неверни или че те са били обработени в централното хранилище в нарушение на настоящия регламент, тя проверява съответните данни и, ако е необходимо, незабавно ги поправя или заличава. Това може да се извърши и по искане на регистрирания пътник.
3. Ако държава членка, различна от отговорната държава членка, разполага с доказателства, че обработените в централното хранилище данни са неверни или че те са били обработени в централното хранилище в нарушение на настоящия регламент, тя незабавно информира отговорната държава членка. Отговорната държава членка проверява съответните данни и, ако е необходимо, незабавно ги поправя или заличава.
4. Ако преди изтичането на предвидения в член 34, параграф 1 срок кандидатът придобие гражданство на държава членка, досиета, свързани с това лице, се заличават незабавно от централното хранилище от компетентния орган на държавата членка, чието гражданство е придобило лицето.
5. Ако отказът на достъп до Програмата за регистрирани пътници бъде отменен от съд или от комисия за обжалване, държавата членка, която е отказала достъпа, заличава предвидените в член 28 данни веднага след като решението за отмяна на отказа на достъп до Програмата за регистрирани пътници стане окончателно. Индивидуалното заявление, което е предмет на решението на съда или на комисията за обжалване, се преразглежда от компетентния орган, който взема предвид становището на съда или на комисията за обжалване.

Член 36

Изгубване или кражба на токена

1. Регистрираният пътник информира издаващия орган, ако неговият токен е бил изгубен или откраднат.
2. Когато загубата или кражбата на токен бъде съобщена на компетентните органи от трета страна, компетентните органи блокират предоставения до Програмата за регистрирани пътници достъп и информират държавата членка, предоставила достъпа. Отговорната държава членка информира регистрирания пътник за изгубването или кражбата на токена по телефона, факса, пощата или електронната поща.
3. Когато загубата или кражбата на токен бъде съобщена от регистрирания пътник, отговорната държава членка проверява дали му е бил предоставен

достъп до Програмата за регистрирани пътници. По искане на регистрирания пътник отговорната държава членка издава нов токен. В противен случай предоставеният достъп се блокира.

4. Регистрираният пътник поема разходите за издаването на нов токен.

ГЛАВА IX

Разработване, действие и отговорности

Член 37

Приемане от Комисията на мерки за изпълнение

1. Комисията приема мерките, необходими за разработването, техническото изпълнение и развитието на централното хранилище, единните интерфейси и комуникационната инфраструктура, и по-специално за:
 - а) спецификациите за разделителната способност и използването на пръстовите отпечатащи за биометрична проверка в Програмата за регистрирани пътници в съответствие с член 8;
 - б) конструирането на физическата архитектура на системата, включително на комуникационната ѝ инфраструктура;
 - в) въвеждането на данните в съответствие с член 24;
 - г) достъпа до данните в съответствие с членове 31, 32 и 33;
 - д) съхраняването, изменянето, заличаването на данните и заличаването на данните преди изтичането на установения срок в съответствие с членове 34 и 35;
 - е) блокирането на предоставения достъп при изгубване или кражба на токена в съответствие с член 36;
 - ж) поддържането и достъпа до регистрите в съответствие с член 45;
 - з) изискваните експлоатационни характеристики;
 - и) изготвянето на оперативните изисквания, включително конструирането на токена.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане по член 57.

Член 38

Разработване и оперативно управление

1. Агенцията отговаря за разработването на главното хранилище, резервното хранилище, единните интерфейси, включително мрежовите входни точки и комуникационната инфраструктура между националните системи и мрежовите входни точки, и за изготвянето на техническите спецификации за токена във

възможно най-кратък срок след влизането в сила на настоящия регламент и след приемането от Комисията на мерките, предвидени в член 37. След одобрението на Комисията, Агенцията приема техническите спецификации за токена и за централното хранилище, единните интерфейси и комуникационната инфраструктура.

Разработването се състои в изготвянето и изпълнението на технически спецификации, провеждането на изпитвания и извършването на цялостна координация на проекта.

Агенцията извършва цялостно изпитване на централното хранилище съвместно с държавите членки. Комисията информира Европейския парламент за резултатите от изпитването.

2. Агенцията отговаря за оперативното управление на главното хранилище, резервното хранилище и единните интерфейси. Тя следи, в сътрудничество с държавите членки и след анализ на разходите и ползите, за това винаги да се използва най-добрата налична технология. Агенцията също така отговаря за оперативното управление на комуникационната инфраструктура между централното хранилище и мрежовите входни точки.

Оперативното управление на централното хранилище обхваща всички задачи, необходими за осигуряването на 24-часов режим на работа, 7 дни в седмицата, в съответствие с настоящия регламент, по-специално необходимите поддръжка и технологично разработване, за да се гарантира, че системата функционира със задоволително оперативно качество, по-специално по отношение на времето, необходимо за извършване на запитване до централното хранилище от консулските служби и граничните контролно-пропускателни пунктове, което следва да е възможно най-кратко.

3. Без да се засягат разпоредбите на член 17 от Правилник за длъжностните лица на Европейския съюз, Агенцията прилага съответните правила за професионалната тайна или други равностойни задължения за поверителност по отношение на всички свои служители, които работят с данни от Програмата за регистрирани пътници. Това задължение е в сила и след като служителите напуснат длъжността си или работата си или след прекратяване на дейността им.

Член 39

Отговорности на държавите членки

1. Всяка държава членка отговаря за:
 - а) разработването на своята национална система, свързването ѝ с централното хранилище и издаването на токени;
 - б) организирането, управлението, действието и поддръжката на националната си система;
 - в) управлението и мерките за достъп на компетентните органи до централното хранилище в съответствие с настоящия регламент и за

съставянето и редовното актуализиране на списък на служителите и техните профили.

2. Всяка държава членка определя националния орган, който ще предоставя достъп на компетентните органи до централното хранилище, и свързва този национален орган с мрежовата входна точка.
3. Всяка държава членка използва автоматизирани процедури за обработване на данните.
4. Преди да получат разрешение за обработване на данните, съхранявани в централното хранилище, служителите на органите, които имат право на достъп до него, преминават подходящо обучение за сигурността на данните и правилата за защита на данните.
5. Разходите, свързани с националните системи, както и тези с подслоняването на националния интерфейс, се поемат от бюджета на Съюза.

Член 40

Отговорност за използването на данните

1. Всяка държава членка гарантира, че данните се обработват законно, и по-специално, че само надлежно оправомощени служители имат достъп до обработените в централното хранилище данни за изпълнение на своите задачи в съответствие с настоящия регламент. По-специално отговорната държава членка гарантира, че:
 - а) данните се събират по законен начин;
 - б) данните са законно изпратени в централното хранилище;
 - в) данните са точни и актуални към момента на предаването им на централното хранилище.
2. Агенцията гарантира, че централното хранилище действа в съответствие с настоящия регламент и мерките за изпълнение, предвидени в член 37. Агенцията по-специално:
 - а) предприема необходимите мерки, за да гарантира сигурността на централното хранилище и комуникационната инфраструктура между централното хранилище и мрежовите входни точки, без да се засяга отговорността на всяка държава членка;
 - б) гарантира, че само надлежно оправомощени служители имат достъп до обработваните в централното хранилище данни за изпълнение на задачите на Агенцията в съответствие с настоящия регламент.
3. Агенцията информира Европейския парламент, Съвета и Комисията за мерките, които предприема в съответствие с параграф 2 за пускане в действие на Програмата за регистрирани пътници.

Член 41

Съхраняване на данните в национални архиви

1. Дадена държава членка може да съхранява в националните си архиви буквено-цифровите данни, които е въвела в централното хранилище, в съответствие с целите на Програмата за регистрирани пътници и в съответствие с действащите правни разпоредби, включително разпоредбите относно защитата на данните.
2. Данните не се съхраняват в националните архиви за срок, по-дълъг от срока на съхраняването им в централното хранилище.
3. Всяко използване на данни, което не е в съответствие с параграф 1, се счита за злоупотреба съгласно националното законодателство на всяка държава членка.
4. Настоящият член не може да се тълкува като изискващ каквато и да била техническа адаптация на централното хранилище. Държавите членки могат да съхраняват данни в съответствие с настоящия член само за своя собствена сметка и риск и със свои собствени технически средства.

Член 42

Предоставяне на данни на трети страни или международни организации

Данните, обработвани в централното хранилище или при разглеждането на заявленията съгласно настоящия регламент, не се предават или предоставят на трета страна или международна организация при никакви обстоятелства.

Член 43

Сигурност на данните

1. Отговорната държава членка гарантира сигурността на данните преди и по време на изпращането им до мрежовата входна точка. Всяка държава членка гарантира сигурността на данните, които получава от централното хранилище.
2. По отношение на своята национална система всяка държава членка приема необходимите мерки, включително план за сигурност, с цел:
 - а) да се осигури физическа защита на данните, включително чрез изготвяне на планове за действие в извънредни ситуации за защита на критичната инфраструктура;
 - б) да се предотврати достъпът на неоправомощени лица до националните съоръжения, в които държавата членка осъществява дейност съгласно целите на Програмата за регистрирани пътници (проверки при влизане в съоръжението);
 - в) да се предотврати неразрешеното четене, копиране, изменение или премахване на носители на данни (контрол на носителите на данни);

- г) да се предотврати неразрешеното въвеждане на данни и неразрешените проверка, изменяне или заличаване на съхраняваните лични данни (контрол на съхраняването);
 - д) да се предотврати неразрешеното обработване на данни в централното хранилище и всяко неразрешено изменяне или заличаване на обработени в централното хранилище данни (контрол на въвеждането на данните);
 - е) да се гарантира, че лицата, имащи право на достъп до централното хранилище, имат достъп само до данните, за които са оправомощени, посредством индивидуални и еднозначни потребителски профили и само в режим на поверителен достъп (контрол на достъпа до данните);
 - ж) да се гарантира, че всички органи с право на достъп до централното хранилище създават профили с описание на функциите и задълженията на лицата, които са оправомощени да въвеждат, изменят и заличават, да правят справки и търсят по тези данни, и при поискване незабавно да предоставят тези профили на надзорните органи по член 52 (профили на служителите);
 - з) да се гарантира, че е възможно да се провери и установи на кои органи могат да се предават лични данни чрез използване на комуникационно оборудване (контрол на комуникацията);
 - и) да се гарантира, че е възможно да се провери и установи какви видове данни са били обработени в централното хранилище, кога, от кого и с каква цел (контрол на регистрирането на данните);
 - й) да се предотврати неразрешеното прочитане, копиране, изменяне или заличаване на лични данни по време на предаването на лични данни до или от централното хранилище или по време на преноса на носители на данни, по-специално чрез съответните техники на криптиране (контрол на преноса);
 - к) да се наблюдава ефективността на мерките за сигурност по настоящия параграф и да се предприемат необходимите организационни мерки, свързани с вътрешния надзор, за да се гарантира спазване на настоящия регламент (вътрешен контрол).
3. Агенцията предприема необходимите мерки за постигане на предвидените в параграф 2 цели във връзка с действието на централното хранилище, включително приемането на план за сигурност.

Член 44

Отговорност

1. Всяко лице или държава членка, които са понесли вреди поради незаконно обработване или действие, които са несъвместими с настоящия регламент, има право да получи обезщетение от държавата членка, отговорна за понесените вреди. Тази държава е освободена частично или изцяло от тази отговорност,

ако докаже, че тя не носи отговорност за събитието, от което произтичат вредите.

2. Ако държава членка не спазва задълженията си по настоящия регламент и причини вреди на Програмата за регистрирани пътници, тази държава членка носи отговорност за вредите, освен и доколкото Агенцията или друга държава членка, участваща в Програмата за регистрирани пътници, не са предприели разумни мерки за предотвратяване на вредите или за намаляване на последиците от тях.
3. Исковете за обезщетение, предявени срещу държава членка за вредите по параграфи 1 и 2, се уреждат от разпоредбите на националното право на държавата членка ответник.

Член 45

Поддържане на регистри

1. Всяка държава членка и Агенцията съхраняват регистри за всички операции по обработване на данни в централното хранилище. В тях се посочват целта на използване на данните, предвидена в член 23, параграф 1 и членове 31—33, датата и часът, видът на предадените данни в съответствие с членове 25—26 и 28—30, видът на данните, използвани за извършване на запитване в съответствие с членове 31—33, и названието на органа, който въвежда или извлича данните. Освен това всяка държава членка поддържа регистри за служителите, надлежно оправомощени да въвеждат или извличат данни.
2. Тези регистри могат да се използват само за наблюдение на защитата на данните във връзка с допустимостта на обработването на данните, както и за гарантиране на сигурността на данните. Регистрите са защитени с подходящи мерки против неразрешен достъп и се заличават една година след изтичане на петгодишния срок на съхранение, предвиден в член 33, параграф 1, ако не са необходими за процедури за наблюдение, които вече са започнали.

Член 46

Самонаблюдение

Държавите членки гарантират, че всеки орган, който има право на достъп до централното хранилище, предприема необходимите мерки за спазване на настоящия регламент и при необходимост оказва съдействие на надзорния орган.

Член 47

Санкции

Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че всяка злоупотреба с въведени в централното хранилище данни се наказва със санкции, включително административни и/или наказателни санкции в съответствие с националното право, които са ефективни, пропорционални и възпиращи.

ГЛАВА X

Права на субекта на данните и надзор

Член 48

Право на информация

1. Отговорната държава членка информира кандидатите и лицата по член 25, параграф 4, буква е) за следното:
 - а) самоличността на администратора по член 52, параграф 4, включително данните за връзка с него;
 - б) целите, за които данните ще бъдат обработени в Програмата за регистрирани пътници;
 - в) категориите получатели на данните;
 - г) срока за съхранение на данните;
 - д) факта, че събирането на данни е задължително за разглеждането на заявлението;
 - е) правото на достъп до отнасящите се до тях данни и правото да се поиска поправка на отнасящите се до тях неточни данни или заличаване на отнасящите се до тях незаконно обработени данни, включително правото на получаване на информация относно процедурите за упражняване на тези права и данните за връзка на надзорните органи по член 52, параграф 1, които разглеждат исконите във връзка със защитата на личните данни.
2. Информацията по параграф 1 се предоставя в писмен вид на кандидата в момента на събирането на данните от заявлението по образец и пръстовите отпечатащи по член 25, параграфи 4 и 5.
3. Информацията по параграф 1 се предоставя на лицата по член 25, параграф 4, буква е) във формулярите, които се подписват от лицата, предоставили доказателство за покана, финансово подпомагане и настаняване.

Когато не съществува подобен формуляр, подписан от тези лица, информацията се предоставя в съответствие с член 11 от Директива 95/46/ЕО.

Член 49

Право на достъп, поправка и заличаване

1. Без да се засяга задължението за предоставяне на друга информация съгласно член 12, буква а) от Директива 95/46/ЕО, всяко лице има правото да му бъдат съобщени отнасящите се до него данни, регистрирани в централното хранилище, и държавата членка, която ги е предала до централното хранилище.

Този достъп до данните може да бъде предоставен само от държава членка. Всяка държава членка регистрира всички искания за подобен достъп.

2. Всяко лице може да поиска отнасящите се до него неточни данни да бъдат поправени, а незаконно регистрираните данни да бъдат заличени. Държавата членка, която е предала данните, извършва поправянето и заличаването незабавно, в съответствие със своите законови и подзаконовни актове и процедури.
3. Ако посоченото в параграф 2 искане се отправи към държава членка, различна от отговорната държава членка, органите на държавата членка, до която е отправено искането, се свързват с органите на отговорната държава членка в срок до 14 дни. Отговорната държава членка проверява точността на данните и законността на обработването им в централното хранилище в срок от един месец.
4. Ако се окаже, че регистрираните в централното хранилище данни са неточни или са били регистрирани незаконно, държавата членка, която е предала данните, поправя или заличава данните в съответствие с член 35, параграфи 2 и 3. Отговорната държава членка уведомява незабавно и в писмен вид заинтересованото лице, че е предприела мерки, за да поправи или заличи отнасящите до него данни.
5. Ако отговорната държава членка не е съгласна, че регистрираните в централното хранилище данни са неточни или са били регистрирани незаконно, тя незабавно дава писмено обяснение на заинтересованото лице защо не е склонна да поправи или да заличи отнасящите се до него данни.
6. Освен това отговорната държава членка предоставя на заинтересованото лице информация, с която обяснява действията, които то може да предприеме, ако не приема предоставеното обяснение. Това включва информация как да се предяви иск или да се подаде жалба пред компетентните органи или съдилища на тази държава членка и относно всякаква помощ, включително от страна на надзорните органи по член 52, която се предоставя в съответствие със законовите и подзаконовите актове и процедури на тази държава членка.

Член 50

Сътрудничество за гарантиране на правата във връзка със защитата на данните

1. Държавите членки си сътрудничат активно за спазване на правата по член 49, параграфи 2 и 3.
2. Във всяка държава членка при поискване надзорният орган подпомага и консултира заинтересованото лице, когато то упражнява своите права за поправяне или заличаване на отнасящи се до него данни в съответствие с член 28, параграф 4 от Директива 95/46/ЕО.
3. Надзорният орган на отговорната държава членка, предала данните, и надзорните органи на държавите членки, до които е подадено искането, си сътрудничат с оглед на тази цел.

Член 51

Правни средства за защита

1. Във всяка държава членка всяко лице има право да предяви иск или да подаде жалба пред компетентните органи или съдилища, както и право на ефективни правни средства за защита пред съд на тази държава членка, която му е отказала правото на достъп или на поправяне или заличаване на отнасящи се до него данни, предвидено в член 49, параграфи 1 и 2.
2. Съдействието на надзорните органи остава достъпно по време на цялото съдебното производство.

Член 52

Надзор от страна на националния надзорен орган

1. Надзорният орган следи за законността на обработването от въпросната държава членка на личните данни по член 22, параграф 1, включително на предаването им към и от централното хранилище.
2. Надзорният орган гарантира, че най-малко на всеки четири години и в съответствие с приложимите международни одитни стандарти се извършва одит на дейността по обработване на данни в националната система.
3. Държавите членки гарантират, че техният надзорен орган разполага с достатъчно ресурси, за да изпълнява задачите, които са му възложени съгласно настоящия регламент.
4. Във връзка с обработването на лични данни в Програмата за регистрирани пътници всяка държава членка определя органа, който да се счита за администратор съгласно член 2, буква г) от Директива 95/46/ЕО и който носи основната отговорност за обработването на данни от тази държава членка. Всяка държава членка съобщава този орган на Комисията.
5. Всяка държава членка предоставя всяка информация, поискана от надзорните органи, и по-специално информация за дейностите, извършвани в съответствие с разпоредбите на член 39 и член 40, параграф 1, предоставя им достъп до списъците по член 39, параграф 1, буква в) и до регистрите си по член 45 и достъп по всяко време до всички свои помещения.

Член 53

Надзор от страна на Европейския надзорен орган по защита на данните

1. Европейският надзорен орган по защита на данните проверява дали дейностите по обработване на лични данни, осъществявани от Агенцията, са в съответствие с настоящия регламент. Във връзка с това се прилагат задълженията и правомощията по членове 46 и 47 от Регламент (ЕО) № 45/2001.

2. Европейският надзорен орган по защита на данните гарантира, че най-малко на всеки четири години и в съответствие с приложимите международни одитни стандарти се извършва одит на дейностите на Агенцията по обработване на лични данни. Доклад от одита се изпраща на Европейския парламент, Съвета, Агенцията, Комисията и надзорните органи. Преди докладът да бъде приет, на Агенцията се предоставя възможност да направи коментари.
3. Агенцията предоставя исканата информация на Европейския надзорен орган по защита на данните, предоставя му достъп до всички документи и до регистрите си по член 45, параграф 1 и достъп по всяко време до всички свои помещения.

Член 54

Сътрудничество между надзорните органи и Европейския надзорен орган по защита на данните

1. Надзорните органи и Европейският надзорен орган по защита на данните, всеки в обхвата на своите правомощия, си сътрудничат активно в рамките на своите задължения и осигуряват координиран надзор на Програмата за регистрирани пътници.
2. Тези органи, всеки в обхвата на своите правомощия, обменят информация, сътрудничат си при извършването на одити и проверки, обсъждат затрудненията при тълкуването или прилагането на настоящия регламент, разглеждат проблеми, свързани с упражняването на независим надзор или с упражняването на правата на субекта на данни, изготвят хармонизирани предложения за съвместни решения на проблеми и насърчават повишаването на осведомеността относно правата, свързани със защита на данните, в зависимост от нуждите.
3. За тази цел надзорните органи и Европейският надзорен орган по защита на данните се срещат най-малко два пъти годишно. Разходите за тези срещи се поемат от Европейския надзорен орган по защита на данните. На първото заседание се приема процедурен правилник. При необходимост съвместно се разработват допълнителни работни методи.
4. На всеки две години на Европейския парламент, Съвета, Комисията и Агенцията се представя съвместен доклад за дейността. Докладът включва по една глава за всяка държава членка, подготвена от надзорния орган на тази държава членка.

ГЛАВА XI

Заключителни разпоредби

Член 55

Начало на предаването

1. Всяка държава членка уведомява Комисията, че е предприела необходимите технически и правни мерки за предаване на данните по член 22, параграф 1 към централното хранилище.

2. Агенцията уведомява Комисията, че е предприела необходимите технически мерки по член 38, параграф 1.

Член 56

Пускане в действие

Комисията определя датата, от която Програмата за регистрирани пътници започва да действа, след като:

- а) са приети мерките по член 37, параграфи 1 и 2;
- б) са валидирани техническите мерки държавите членки уведомят Комисията, че са предприели необходимите технически и правни мерки за събиране и предаване на данните по член 22, параграф 1 към централното хранилище;
- в) Агенцията обяви успешното приключване на цялостното изпитване на централното хранилище, предвидено в член 38, параграф 1, и
- г) Агенцията уведоми Комисията, че централното хранилище е готово да бъде пуснато в действие.

Член 57

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 58

Изменения на приложенията

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 59 във връзка с приложенията към настоящия регламент.

Член 59

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 10, параграф 2 и член 58, се предоставя на Комисията за неопределен срок, считано от Х.Х.201Х г. (дата на влизане в сила на настоящия регламент).

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 10, параграф 2 и член 58, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. То поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и Съвета.
5. Делегиран акт, приет съгласно член 10, параграф 2 и член 58 влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 60

Уведомяване

1. Държавите членки уведомяват Комисията за:
 - а) националните формуляри по член 9, параграф 5 за доказване на финансово подпомагане и/или настаняване при частно лице, ако е приложимо;
 - б) органа, който следва да се счита за администратор по смисъла на член 52, параграф 4;
 - в) необходимите технически и правни мерки по член 56.
2. Държавите членки уведомяват Агенцията за:
 - а) компетентните органи по член 23, които имат достъп да въвеждат, изменят, заличават, извършват справки или да търсят в данните;
 - б) статистическите данни, изготвени в съответствие с член 18, параграф 5 и приложение V.
3. Агенцията уведомява Комисията, че е предприела необходимите технически мерки и че централното хранилище е готово да бъде пуснато в действие.
4. Комисията предоставя информацията по параграф 1, буква а) на разположение на държавите членки и обществеността посредством постоянно актуализирани електронни публикации.
5. България, Кипър и Румъния уведомяват Комисията в срок от 10 работни дни дали признават едностранно членството на регистрираните пътници в Програмата за регистрирани пътници, за да може пътниците да се възползват от улеснените гранични проверки на външните граници. Комисията публикува

предоставената ѝ от тези държави членки информация в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 61

Консултативна група

Консултативна група предоставя на Агенцията експертен опит, свързан с Програмата за регистрирани пътници, по-специално в контекста на изготвянето на годишната ѝ работна програма и годишния ѝ доклад за дейността.

Член 62

Обучение

Агенцията изпълнява задачи, свързани с обучението по техническото използване на централното хранилище.

Член 63

Наблюдение и оценка

1. Агенцията гарантира, че са налице процедури за наблюдение на функционирането на централното хранилище по отношение на цели, свързани с резултатите, разходната ефективност, сигурността и качеството на обслужването.
2. За целите на техническата поддръжка Агенцията има достъп до необходимата информация, свързана с дейностите по обработване на данни, осъществявани в централното хранилище.
3. Две години след пускането в действие на Програмата за регистрирани пътници и на всеки две години след това Агенцията представя на Европейския парламент, Съвета и Комисията доклад за техническото функциониране на Програмата за регистрирани пътници, включително за нейната сигурност.
4. Три години след пускането в действие на Програмата за регистрирани пътници и на всеки четири години след това Комисията изготвя цялостна оценка на програмата. Тази цялостна оценка включва преглед на постигнатите резултати спрямо заложените цели и оценка на валидността на основните принципи и оценява прилагането на настоящия регламент по отношение на Програмата за регистрирани пътници, сигурността на Програмата за регистрирани пътници, изпълнението на събирането и използването на биометрични данни, спазването на правилата за защита на данните и организацията на процедурите, свързани със заявленията и издаването на токени. Комисията предава оценката на Европейския парламент и на Съвета. При необходимост докладът се придружава от подходящи предложения за изменение на настоящия регламент.
5. Държавите членки предоставят на Агенцията и на Комисията необходимата информация за изготвяне на докладите по параграфи 3 и 4 съгласно предварително определени съответно от Комисията и/или Агенцията количествени параметри.

6. Агенцията предоставя на Комисията необходимата информация за изготвяне на цялостната оценка по параграф 4.

Член 64

Влизане в сила и прилагане

1. Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.
2. Той се прилага от датата по член 56.
3. Членове 37, 38, 39, 43, 55, 56, 57, 58, 59 и 60 се прилагат от датата, посочена в параграф 1.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ХАРМОНИЗИРАНО ЗАЯВЛЕНИЕ ПО ОБРАЗЕЦ⁴⁰

Заявление за достъп до

Програмата за регистрирани пътници

1. Фамилно име (x)				САМО ЗА СЛУЖЕБНО ПОЛЗВАНЕ	
2. Фамилно име по раждане (придешно/и фамилно/и име/на) (x)				Дата на подаване на заявлението:	
3. Собствено/и име/на (x)				Номер на заявлението:	
4. Дата на раждане (ден-месец-година)		5. Място на раждане		Настоящо гражданство	
		5а. Държава на раждане		6а. Гражданство по раждане, ако е различно	
7. Пол		8. Гражданско състояние			
☐ М ☐ Ж ☐ Не е посочен		☐ Неженен/неомъжена ☐ Женен/омъжена ☐ Разделен/а ☐ Разведен/а ☐ Вдoveц/вдовица ☐ Друго (моля, посочете)			
9. При малолетни/непълнолетни: Фамилно име, собствено име, адрес (ако е различен от този на кандидата) и гражданство на лицето, упражняващо родителски права/законния настойник					
Име:					
10. Вид документ за пътуване					
☐ Обикновен паспорт ☐ Дипломатически паспорт ☐ Служебен паспорт ☐ Официален паспорт ☐ Специален паспорт					
☐ Друг документ за пътуване (моля, уточнете)					
11. Номер на документа за пътуване		12. Издаден на		13. Валиден до	
				14. Издаден от	
15. Домашен и електронен адрес на кандидата				Телефонен номер	
16. Пребиваване в държава, различна от държавата на настоящото гражданство					
☐ Не					
☐ Да. Разрешение за пребиваване или равносетен документ № _____ Валиден до _____					

⁴⁰

За Норвегия, Исландия, Швейцария и Лихтенщайн не се изисква лого.

* 17. Настояща професия и продължителност на заетостта	☐ Други:
* 18. Работодател и адрес и телефонен номер на работодателя. За учащите — име и адрес на учебното заведение.	
19. Основни цели на пътуванията: ☐ Туризъм ☐ Бизнес ☐ Посещение на роднини или приятели ☐ Културни ☐ Спортни ☐ Официално посещение ☐ Медицински причини ☐ Обучение ☐ Други (моля, посочете)	Решение: ☐ Отказан достъп ☐ Предоставен достъп Срок на валидност: от [...] г. до [...] г.

* Полетата, отбелязани с *, не се попълват от членове на семейството на граждани на ЕС, ЕИП или Швейцария (съпруг/а, дете или роднина по възходяща линия на издръжка) при упражняване на правото на свободно движение. Членовете на семейството на граждани на ЕС, ЕИП или Швейцария представят документи, доказващи тази роднинска връзка, и попълват полета 25 и 26.

(x) Полета 1—3 се попълват в съответствие с данните в документа за пътуване.

20. Валидна шенгенска виза	
☐ Не _____	
☐ Да. Валиден: от _____ до _____	
Идентификационен номер на визата:	
Предходно снемане на пръстови отпечатащи с цел кандидатстване по Програмата за регистрирани пътници	
☐ Не [.....] ☐ Да.	
[.....] Дата, ако е известна	
*22. Собствено име и фамилно име на канещите лица в държавите членки. Ако няма такова, име на хотел или временен адрес в държавите членки	
Адрес и електронен адрес на канещите лица/хотел/временен адрес	Телефон и факс
*23. Име и адрес на канещото дружество/организация	Телефон и факс на дружеството/организацията
Фамилно име, собствено име, адрес, телефон, факс и електронен адрес на лицето за контакт в дружеството/организацията	

*24. Разходите за пътуване и за издръжка по време на престоя на кандидата се покриват		
☐ от самия кандидат Средства за издръжка ☐ Пари в брой ☐ Пътнически чекове ☐ Кредитна карта ☐ Предплатено настаняване ☐ Предплатен транспорт ☐ Друго (моля, уточнете)	☐ от предоставящия финансово подпомагане (домакин, дружество, организация), моля, уточнете [...] ☐ посочен в поле 18 или 19 [...] ☐ друг (моля, уточнете) Средства за издръжка ☐ Пари в брой ☐ Предоставено настаняване ☐ Всички разходи по време на престоя са покрити ☐ Предплатен транспорт ☐ Друго (моля, уточнете)	
25. Лични данни на члена на семейството, който е гражданин на ЕС, ЕИП или Швейцария		
Фамилно име		Собствено име/на
Дата на раждане	Гражданство	Номер на документа за пътуване или личната карта
Адрес	Телефон	Електронен адрес
26. Роднинска връзка с гражданин на ЕС, ЕИП или Швейцария		
☐ съпруг/а ☐ дете ☐ внук ☐ роднина по възходяща линия на издръжка		
27. Място и дата	28. Подпис (за малолетни/непълнолетни — подпис на упражняващо родителски права лице/законния настойник)	

Известно ми е, че таксата за подаване на заявление за достъп до Програмата за регистрирани пътници не подлежи на възстановяване при никакви обстоятелства.

Известно ми е, че трябва да имам подходяща медицинска застраховка за пътуване в чужбина по време на първия ми престой и при следващи посещения на територията на държавите членки.

Известно ми е и давам съгласието си за следното: За разглеждането на заявлението ми за достъп до Програмата за регистрирани пътници (RTP) е задължително събирането на данните, изисквани в настоящото заявление по образец, и снемането на пръстови отпечатащи, ако е приложимо. Всички лични данни, отнасящи се до мен, които бъдат попълнени в заявлението по образец за достъп до Програмата за регистрирани пътници, както и пръстовите ми отпечатащи, ще бъдат предоставени на компетентните органи на държавите членки и обработени от тези органи за целите на вземане на решение по моето заявление за достъп до Програмата за регистрирани пътници.

Тези данни, както и данните във връзка с взетото по заявлението ми решение или решение за отнемане на достъпа или за удължаване на срока на достъп до Програмата за регистрирани пътници, ще бъдат въведени и ще се съхраняват в централното хранилище за максимален срок от пет години, през който компетентните визови или гранични органи ще имат достъп до тях. Отговорният за обработването на данните орган на държавата членка е: [...].

Известно ми е, че във всяка държава членка имам право да ми бъдат съобщени отнасящите се до мене данни, регистрирани в централното хранилище, и държавата членка, която е предала данните, както и да поискам отнасящите се до мене неточни данни да бъдат поправени, а отнасящите се до мене неправомерно обработени данни да бъдат заличени. По мое изрично искане органът, който разглежда заявлението ми, ще ме информира за начина, по който мога да упражня правото си на проверка на отнасящите се до мене лични данни, за да бъдат променени или заличени, включително и за съответните правни средства за защита, предвидени в националното законодателство на съответната държава. Надзорният орган на тази държава членка [данни за връзка] ще разглежда исквете във връзка със защитата на личните данни.

Декларирам, че доколкото ми е известно, всички предоставени от мен данни са точни и пълни. Известно ми е, че предоставянето на неверни данни ще доведе до отхвърляне на заявлението ми или до отнемане на достъпа до Програмата за регистрирани пътници, който вече е бил предоставен, и че е възможно да бъде подведен/а под наказателна отговорност съгласно правото на държавата членка, която разглежда заявлението.

Задължавам се да напусна територията на държавите членки в определения срок.

Място и дата	Подпис (за малолетни/непълнолетни — подпис на упражняващо родителски права лице/законния настойник):
--------------	---

ПРИЛОЖЕНИЕ II

НЕИЗЧЕРПАТЕЛЕН СПИСЪК НА УДОСТОВЕРИТЕЛНИТЕ ДОКУМЕНТИ

Удостоверителните документи по член 9, които следва да бъдат подадени от кандидата за достъп до Програмата за регистрирани пътници, могат да включват:

1. Документи, свързани с целта на пътуванията
 - (1) За бизнес пътувания:
 - а) покана от дружество или орган за присъствие на срещи, конференции или събития от търговски, промишлен или професионален характер;
 - б) други документи, които показват наличието на търговски или професионални връзки;
 - в) документи, доказващи стопанските дейности на дружеството;
 - г) документи, доказващи [трудоваправния статут][трудоваправното положение] в дружеството.
 - (2) За пътувания, предприети с цел обучение или други видове образователни схеми:
 - а) удостоверение за записване в учебно заведение с цел посещаване на професионални или академични курсове в рамките на основно и допълнително обучение;
 - б) студентски карти или удостоверения за учебните занятия, които ще се посещават.
 - (3) За пътувания, предприети с цел туризъм или по лични причини:
 - а) документи, свързани с настаняването:
 - i) покана от домакина, ако се гостува на такъв;
 - ii) документ от учреждениято, предоставящо настаняване или друг подходящ документ, показващ планираното настаняване;
 - б) документи, свързани с маршрута:
 - i) потвърждение на резервациите, направени през последната година, или друг подходящ документ, който показва планираните и/или осъществените пътувания.
 - (4) За пътувания, предприети за политически, научни, културни, спортни или религиозни събития или по други причини:

- a) покани, записвания или програми, които посочват (по възможност) името на организацията домакин и продължителността на престоя, или всеки друг подходящ документ, който показва целта на посещението.
- (5) За пътувания на членове на официални делегации, които в резултат на официална покана, отправена до правителството на съответната трета страна, участват в срещи, консултации, преговори или програми за обмен, както и в мероприятия, провеждани на територията на държава членка от междуправителствени организации:
- a) писмо, издадено от орган на съответната трета страна, потвърждаващо, че кандидатът е член на официалната делегация, която пътува до държава членка, за да участва в гореспоменатите мероприятия, придружено от копие на официалната покана.
2. Документи, позволяващи извършването на оценка на намерението на кандидата да напусне територията на държавите членки
- a) доказателство, че кандидатът разполага с финансови средства в страната на пребиваване;
 - б) доказателство за трудова заетост: банкови извлечения;
 - в) доказателство за притежание на недвижима собственост;
 - г) доказателство за интеграция в страната на пребиваване: семейни връзки, професионално положение.
3. Документи, свързани със семейното положение на кандидата
- a) родителско разрешение (когато малолетното/непълнолетното лице не пътува с родителите си);
 - б) доказателство за семейни връзки с домакина/канещото лице.
 - в) разрешение за пребиваване.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

РЕГИСТРАЦИОННА ТАКСА

1. Кандидатите заплащат регистрационна такса от 20 EUR.
2. Ако заявлението за достъп до Програмата за регистрирани пътници се разглежда едновременно със заявление за издаване на многократна виза, кандидатът заплаща такса от 10 EUR.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

СТАНДАРТЕН ФОРМУЛЯР ЗА УВЕДОМЯВАНЕ И МОТИВИРАНЕ НА ОТКАЗА ЗА ДАВАНЕ НА ДОСТЪП ИЛИ ОТНЕМАНЕ НА ДОСТЪПА ДО ПРОГРАМАТА ЗА РЕГИСТРИРАНИ ПЪТНИЦИ⁴¹

ОТКАЗ/ОТНЕМАНЕ

Г-жа/Г-н _____,

Посолството/Генералното консулство/Консулството/Общият център за приемане на заявления на _____ в _____;

Граничният орган на _____ [наименование на граничния контролно-пропускателен пункт и страната].

разгледа

Вашето заявление;

Вашия достъп до Програмата за регистрирани пътници, номер: _____, предоставен на: _____ [дата/месец/година].

Достъпът до Програмата за регистрирани пътници беше отказан Достъпът до Програмата за регистрирани пътници беше отнет

Основанията за решението са следните:

- не притежавате валидно разрешение за пребиваване/карта за пребиваване, ако е приложимо, или виза, която се изисква в съответствие с Регламент (ЕО) № 539/2001 от март 2001 г.;
- представеният документ за пътуване е неистински/фалшифициран/подправен;
- не сте доказали необходимостта, нито сте обосנוвали намерението си да пътувате често и/или редовно;

⁴¹ За Норвегия, Исландия, Швейцария и Лихтенщайн не се изисква лого.

4. целта и условията на планирания престой не са обосновани;
5. не сте доказали икономическото си положение в страната на произход или пребиваване или не сте доказали наличието на достатъчно средства за издръжка за срока на планирания престой или за завръщане в страната на произход или пребиваване, или не сте в състояние да придобиете тези средства по законен начин;
6. вече сте превишавали максималния срок на разрешен престой на територията на държавите членки и не сте доказали своята добросъвестност и надеждност;
7. има подаден сигнал в ШИС с цел отказ на влизане от страна на (посочва се държавата членка);
8. една или повече държави членки Ви считат за заплаха за обществения ред, вътрешната сигурност, общественото здраве, както са определени в член 2, точка 19 от Кодекса на шенгенските граници, или международните отношения на една или повече от държавите членки;
9. предоставената информация относно обосновката на целта и условията на планирания престой не е надеждна;
10. не можа да бъде установено намерението Ви да напуснете територията на държавите членки в определения срок;
11. отнемането беше поискано от страна на регистрирания пътник⁴².

Бележки:

Забележки: Заинтересованото лице може да обжалва решението за отказ или отнемане на достъпа до Програмата за регистрирани пътници съгласно разпоредбите на националното законодателство и на член 47, параграф 1 от Хартата. Заинтересованото лице получава копие от настоящия документ (всяка държава членка трябва да посочи препратките към националното законодателство и реда, по който се упражнява правото на обжалване, включително компетентния орган, пред когото може да бъде подадена жалба, както и срока за подаване на такава жалба).

Дата и печат на посолството/генералното консулство/консулството/граничния орган/другите компетентни органи.

Подпис на заинтересованото лице⁴³

⁴² Правото на обжалване не се прилага в случай на отнемане по тази причина.

⁴³ Ако се изисква съгласно националното законодателство.

ПРИЛОЖЕНИЕ V

ГОДИШНИ СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ЗА ПРОГРАМАТА ЗА РЕГИСТРИРАНИ ПЪТНИЦИ

Данни, които трябва да се предоставят на Агенцията в срока по член 18 за всеки граничен контролно-пропускателен пункт и всяко място, където отделните държави членки предоставят достъп до Програмата за регистрирани пътници:

- общ брой на подадените заявления за достъп,
- общ брой на предоставения достъп,
- общ брой на отказания достъп,
- общ брой на отнетия достъп,
- общ брой на поискания, предоставения, отказания, отнетия или удължения достъп за гражданите на трети страни, притежаващи виза,
- общ брой на поискания, предоставения, отказания, отнетия или удължения достъп за гражданите на трети страни без виза,
- средна продължителност за регистриране,
- време за обработване на ГКПП,
- степен на достъпност на централното хранилище,
- проценти на грешка, напр. процент на неуспешно регистриране, грешно съвпадение и др.

Общи правила за предоставянето на данните:

- Данните за цялата предходна година се събират в едно досие.
- Данните се предоставят чрез използването на общ образец (осигурен от Агенцията).
- Данните се съобщават за всеки граничен контролно-пропускателен пункт и всяко място, където съответната държава членка разглежда заявленията за достъп до Програмата за регистрирани пътници, и се групират по трета страна.

В случай че няма налични или подходящи данни за определена категория или трета страна, държавите членки оставят полето празно (без да въвеждат „0“ (нула), „н.п.“ (не се прилага) или друга стойност).

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

- 1.1. Наименование на предложението/инициативата
- 1.2. Съответни области на политиката в структурата на УД/БД
- 1.3. Естество на предложението/инициативата
- 1.4. Цели
- 1.5. Мотиви за предложението/инициативата
- 1.6. Срок на действие и финансово отражение
- 1.7. Предвидени методи на управление

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

- 2.1. Правила за мониторинг и докладване
- 2.2. Система за управление и контрол
- 2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

- 3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове
- 3.2. Очаквано отражение върху разходите
- 3.3. Очаквано отражение върху приходите

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

1.1. Наименование на предложението/инициативата

Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Програма за регистрирани пътници — при условие че законодателният орган приеме предложението за създаване на инструмента за финансово подпомагане за външните граници и визите като част от фонд „Вътрешна сигурност“ (СОМ(2011) 750), приеме предложението за регламент на Съвета за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2014—2020 (СОМ(2011) 398) и при условие че има достатъчно средства на разположение в рамките на тавана на разходите на съответната бюджетна позиция.

1.2. Съответни области на политиката в структурата на УД/БД⁴⁴

Област на политиката: Вътрешни работи (дял 18)

1.3. Естество на предложението/инициативата

Предложението/инициативата е във връзка с **нова дейност**

Предложението/инициативата е във връзка с нова дейност след **пилотен проект/подготвителна дейност**⁴⁵

Предложението/инициативата е във връзка с **продължаване на съществуваща дейност**

Предложението/инициативата е във връзка с **дейност, пренасочена към нова дейност**

1.4. Цели

1.4.1. Многогодишни стратегически цели на Комисията, за чието изпълнение е предназначено предложението/инициативата

В Стокхолмската програма, приета от Европейския съвет през декември 2009 г., се потвърждава потенциала от създаването на програма за регистрирани пътници (RTP) с цел улесняване на законния достъп до територията на държавите членки. Ето защо в Плана за действие за изпълнение на Стокхолмската програма бе включено предложение

⁴⁴

УД: управление по дейности; БД: бюджетиране по дейности.

⁴⁵

Съгласно член 49, параграф 6, буква а) или б) от Финансовия регламент.

за създаването на Програма за регистрирани пътници. Един от приоритетите на фонд „Вътрешна сигурност“⁴⁶ е да се финансира разработването на пакета за „интелигентните граници“.

1.4.2. Конкретни цели и съответни дейности във връзка с УД/БД

Конкретна цел № 1 „Разработване на системата“ и конкретна цел № 2 „Действие на системата“

Целта на Програмата за регистрирани пътници и на системата токен—централно хранилище е да се улесни преминаването на външните граници на Европейския съюз от често пътуващите граждани на трети страни, които са били предварително проучени.

Съответни дейности във връзка с УД/БД

Дейности: Солидарност — Външни граници, връщане, визова политика и свободно движение на хора (глава 18 02)

1.4.3. Очаквани резултати и отражение

Да се посочи въздействието, което предложението/инициативата следва да окаже по отношение на бенефициерите/целевите групи.

Чрез използване на нови технологии Програмата за регистрирани пътници ще намали времето и разходите за преминаване на границите за регистрираните пътници и ще увеличи пропускателния капацитет на граничните контролно-пропускателни пунктове, като по този начин държавите членки ще разполагат с ново средство за ефикасно и икономически ефективно управление на пътничопотоците. Граничните проверки на регистрираните пътници не следва да отнемат средно повече от 20—40 секунди.

Освен това Програмата за регистрирани пътници ще освободи 25 % от ресурсите за граничен контрол от извършването на проверка на движението през граница на често пътуващите и предварително проучени пътници и ще даде възможност за по-качествено съсредоточаване на усилията върху проверката на високорисковите пътници.

1.4.4. Показатели за резултатите и за отражението

Да се посочат показателите, които позволяват да се проследи изпълнението на предложението/инициативата.

По време на разработването:

След одобрението на проекта на предложение и приемането на техническите спецификации техническата система ще бъде разработена от външен изпълнител. Разработването на системите ще се осъществи на централно и национално равнище под

⁴⁶ Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на инструмента за финансово подпомагане за външните граници и визите като част от фонд „Вътрешна сигурност“ (COM(2011) 750).

цялостната координация на Агенцията за информационни системи. Агенцията ще определи цялостна рамка за управление в сътрудничество с всички заинтересовани страни. Както обикновено в разработването на такива системи, в началото на проекта ще бъде изработен цялостен план за управление на проекта заедно с план за осигуряване на качеството. Те следва да включват специфични показатели, свързани по-специално с

цялостния ход на проекта,

навременното разработване съгласно определения график (основни етапи),

управлението на риска,

управлението на ресурсите (човешки и финансови) в съответствие с договорените отпуснати суми,

организационната готовност

...

След като системата започне да действа:

брой на лицата в програмата по категории визи (необходима виза/освободени от изискването за виза) и по основания за искания достъп (бизнес лица/учащи се/работници и т.н.),

брой на лицата, чийто достъп до Програмата за регистрирани пътници е отнет или отказан;

средна продължителност на регистрирането на ГКПП и в консулството,

време, необходимо за преминаване на външната граница от регистрираните пътници,

наличност на системата,

процента на грешка напр. неверни положителни отговори, процента на неуспешно регистриране и процент на неправилно приемане,

брой на жалбите от частни лица до национален надзорен орган (органа за защита на данните),

брой на жалбите, заведени срещу властите на основание неправилни решения и/или дискриминация,

процентно увеличение на пропускателния капацитет на граничните контролно-пропускателни пунктове,

ресурси на граничната охрана заменени/освободени от Програмата за регистрирани пътници за съсредоточаване на усилията върху проверката на високорисковите пътници и/или извършване на други необходими задачи.

1.5. Мотиви за предложението/инициативата

1.5.1. Нужди, които трябва да бъдат задоволени в краткосрочен или дългосрочен план

Всяка година се отчитат около 700 милиона преминавания на границата по външните гранични контролно-пропускателни пунктове (сухопътни, пристанищни и летищни). Предвид на това, че броят преминавания на границата на най-големите и най-натоварените гранични контролно-пропускателни пунктове се увеличава и ще

продължи да се увеличава и в бъдеще, вариантът да не се предприема нищо на равнище ЕС би означавал, че няма да бъде улеснено преминаването на границите от гражданите на трети страни освен за онези, които са изрично посочени в Кодекса на шенгенските граници и Регламента за местния граничен трафик, което означава, че спрямо гражданите на трети страни ще се прилагат обстойни проверки и те няма да имат достъп до системите за автоматизиран граничен контрол. Няколко държави членки вече изпитват проблеми, свързани с управлението на опашките. Тези държави членки няма да имат друго решение освен наемането на допълнителен персонал и възстановяването на инфраструктурата. Всяко бъдещо увеличаване на пътническите потоци би довело до повече проблеми от този вид.

Следователно Програмата за регистрирани пътници е необходима с цел улесняване на преминаването на границите от регистрираните пътници, освобождаване на ресурси на граничната охрана и въвеждане при граничните проверки на подход, съсредоточен върху лицата.

1.5.2. *Добавена стойност от намесата на ЕС*

Необходимостта от намеса на европейско равнище е ясна. Никоя държава членка не е способна сама да разработи програма за регистрирани пътници, позволяваща улеснени гранични проверки във всички държави членки. Програмата за регистрирани пътници трябва да се прилага на всички външни гранични контролно-пропускателни пунктове на ЕС и ще се отрази положително върху ресурсите на граничната охрана на всички държави членки, като допринесе за ефикасното им използване.

Предложението за създаване на Програма за регистрирани пътници осигурява използването от страна на ЕС на общ подход към Програмата за регистрирани пътници, който се основава на общо законодателство, като по този начин гарантира, че на всички шенгенски граници продължават да се прилагат еднакви правила. За пътниците, които са граждани на трети страни, това означава, че Програмата за регистрирани пътници е на тяхно разположение на всички шенгенски гранични контролно-пропускателни пунктове, без да бъдат подлагани на отделно проучване. С други думи, след като дадено лице бъде проучено от една държава членка, то може да се ползва от улеснено преминаване на външните граници във всяка друга държава членка. Без наличието на общи правила, това не би било възможно, т.е. без намесата на ЕС Програмата за регистрирани пътници няма да постигне целите си.

1.5.3. *Изводи от подобен опит в миналото*

Опитът с разработването на Шенгенската информационна система от второ поколение (ШИС II) и Визовата информационна система (ВИС) води до следните изводи:

1) Като евентуална предпазна мярка срещу надхвърляне на бюджета и закъснения, дължащи се на промени в изискванията, никоя нова информационна система в областта на свободата, сигурността и правосъдието, особено ако предполага широкомащабна информационна система, няма да бъде създавана преди окончателното приемане на правните инструменти, които определят нейната цел, обхват, функции и технически характеристики.

2) Оказа се трудно за финансиране разработването на националните системи на държавите членки, които не бяха предвидили съответните дейности в многогодишното си програмиране или програмирането им в рамките на Фонда за външните граници не

беше подробно разработено. Поради това сега се предлага тези разходи за разработване да се включат в предложението.

1.5.4. Съгласуваност и евентуална синергия с други актове

Настоящото предложение следва да се разглежда като част от процеса на постоянно развитие на стратегията на Европейския съюз за интегрирано управление на границите, и в частност на съобщението относно интелигентните граници⁴⁷, както и във връзка с предложението за създаване на инструмента за финансово подпомагане за границите като част от фонд „Вътрешна сигурност“⁴⁸ като част от многогодишната финансова рамка (МФР). В законодателната финансова обосновка, приложена към измененото предложение на Комисията относно създаването на Агенцията⁴⁹, са включени разходите за съществуващите информационни системи Евродак, ШИС II и ВИС, но не и за бъдещите системи за управление на границите, които все още не са възложени на Агенцията посредством правната уредба. Поради това в приложението към предложението за Регламент на Съвета за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2014—2020 г.⁵⁰, в точка 3 „Сигурност и гражданство“ е предвидено съществуващите ИТ системи да бъдат обхванати от рубриката „ИТ системи“ (822 млн. EUR), а бъдещите системи за управление на границите — в рубриката „Вътрешна сигурност“ (1,1 млн. EUR от 4,648 млн. EUR). В рамките на Комисията ГД „Вътрешни работи“ е звеното, което отговаря за създаването на пространство на свободно движение, в което хората могат да преминават вътрешните граници, без да бъдат подлагани на гранични проверки, и в което външните граници се контролират и управлява по съгласуван начин на равнище ЕС. Програмата за регистрирани пътници е изцяло съгласувана с политиката на ЕС за границите. При преминаването на границите равнището на сигурност и предотвратяването на незаконната имиграция няма да намалее, като същевременно отвореността на ЕС към света и способността му да улесни трансграничните контакти между хората, търговията и културния обмен ще нараснат. Освен това то е съгласувано с Визовия кодекс на Общността (№ 810/2009) и Регламента за ВИС (№ 767/2008). С цел да се предостави достъп на гражданите на трети страни до системите за напълно автоматизиран граничен контрол е необходимо изменянето на Кодекса на шенгенските граници.

Могат да бъдат установени технически синергии с Визовата информационна система. Ще има синергии и със Системата за влизане/излизане, тъй като чрез нея ще се регистрират влизането и излизането на регистрираните пътници и ще се наблюдава разрешен срок на престой в Шенгенското пространство. Без Системата за влизане/излизане няма да бъде възможно установяването на изцяло автоматизирано преминаване на границата за регистрираните пътници.

⁴⁷ Съобщение на Комисията до Европейския парламент и до Съвета „Интелигентен граници — варианти и бъдещи действия“ (COM(2011) 680).

⁴⁸ Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на инструмента за финансово подпомагане за външните граници и визите като част от фонд „Вътрешна сигурност“ (COM(2011) 750).

⁴⁹ COM(2010) 93, 19.3.2010 г.

⁵⁰ COM(2011) 398, 29.6.2011 г.

Освен това, не съществува риск от припокриване с подобни инициативи на други генерални дирекции.

1.6. Срок на действие и финансово отражение

- Предложение/инициатива с **ограничен срок на действие**
 - Предложение/инициатива в сила от [ДД/ММ]ГГГГ до [ДД/ММ]ГГГГ
 - Финансово отражение от ГГГГ до ГГГГ
- Предложение/инициатива с **неограничен срок на действие**
 - Подготвителен период от 2013 г. до 2015 г. (създаване на правната уредба)
 - Период за разработване от 2015 г. до 2017 г.,
 - последван от действие с пълен капацитет.

1.7. Предвидени методи на управление⁵¹

- Пряко централизирано управление** от Комисията
- Непряко централизирано управление** чрез делегиране на задачи по изпълнението на:
 - изпълнителни агенции
 - органи, създадени от Общностите⁵²
 - национални органи от публичния сектор/организации, предоставящи обществени услуги
 - лица, натоварени с изпълнението на специфични дейности по силата на дял V от Договора за Европейския съюз и посочени в съответния основен акт по смисъла на член 49 от Финансовия регламент
- Споделено управление** с държавите членки
- Децентрализирано управление** с трети държави
- Съвместно управление** с международни организации *(да се уточни)*

Ако е посочен повече от един метод на управление, пояснете в частта „Забележки“.

Забележки

⁵¹ Подробности във връзка с методите на управление и позоваванията на Финансовия регламент могат да бъдат намерени на уебсайта BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

⁵² Посочени в член 185 от Финансовия регламент.

В член 15 от предложението за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на инструмента за финансово подпомагане за външните граници и визите като част от фонд „Вътрешна сигурност“ за годините 2014—2020 (COM(2011) 750) се предвижда финансиране на разработването на Програмата за регистрирани пътници. В съответствие с член 58, параграф 1, буква в) и член 60 от новия Финансов регламент (непряко централизирано управление) задачите за изпълнение по горепосочената финансова програма ще бъдат делегирани на Агенцията за информационни системи.

В периода 2015—2017 г. всички дейности по разработването ще бъдат възложени на Агенцията за информационни системи по силата на споразумение за делегиране. Това ще обхване разработването на всички направления на проекта, т.е. централната система, системите на държавите членки, мрежите и инфраструктурата в държавите членки.

През 2017 г., по време на средносрочния преглед, се предвижда прехвърляне на всички неуسوени кредити от общата сума от 587 000 млн. EUR към бюджетния ред за Агенцията за информационни системи за разходи за действие и поддръжка на централната система и на мрежата и към бюджетния ред за националните програми за разходи за действие и поддръжка на националните системи, включително за инфраструктурни разходи (вж. таблицата по-долу). Законодателната финансова обосновка ще бъдат съответно преработена до края на 2016 г.

Блокове	Метод на управление	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Разработване на централната система	Непряко централизирано управление	X	X	X			
Разработване на националните системи	Непряко централизирано управление	X	X	X			
Поддръжка на централната система	Непряко централизирано управление			X	X	X	X
Поддръжка на националните системи	Непряко централизирано управление			X	X	X	X
Мрежа (1)	Непряко централизирано управление	X	X	X	X	X	X
Инфраструктура на държавите членки	Непряко централизирано управление	X	X	X	X	X	X

(1) Разработване на мрежата през периода 2015—2017 г., действие на мрежата през периода 2017—2020 г.

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

2.1. Правила за мониторинг и докладване

Да се посочат честотата и условията.

Правилата за наблюдение и оценка на Програмата за регистрирани пътници са предвидени в член 63 от предложението за Програмата за регистрирани пътници.

Член 63

Наблюдение и оценка

1. Агенцията гарантира, че са налице процедури за наблюдение на функционирането на централното хранилище по отношение на цели, свързани с резултатите, разходната ефективност, сигурността и качеството на обслужването.

2. За целите на техническата поддръжка Агенцията има достъп до необходимата информация, свързана с дейностите по обработване на данни, осъществявани в централното хранилище.

3. Две години след пускането в действие на Програмата за регистрирани пътници и на всеки две години след това Агенцията представя на Европейския парламент, Съвета и Комисията доклад за техническото функциониране на Програмата за регистрирани пътници, включително за нейната сигурност.

4. Три години след пускането в действие на Програмата за регистрирани пътници и на всеки четири години след това Комисията изготвя цялостна оценка на програмата. Тази цялостна оценка включва преглед на постигнатите резултати спрямо заложените цели и оценка на валидността на основните принципи и оценява прилагането на настоящия регламент по отношение на Програмата за регистрирани пътници, сигурността на Програмата за регистрирани пътници, изпълнението на събирането и използването на биометрични данни, спазването на правилата за защита на данните и организацията на процедурите, свързани със заявленията и издаването на токени. Комисията предава оценката на Европейския парламент и на Съвета. При необходимост докладът се придружава от подходящи предложения за изменение на настоящия регламент.

5. Държавите членки предоставят на Агенцията и на Комисията необходимата информация за изготвяне на докладите по параграфи 3 и 4 съгласно предварително определени съответно от Комисията и/или Агенцията количествени параметри.

6. Агенцията предоставя на Комисията необходимата информация за изготвяне на цялостната оценка по параграф 4.

2.2. Система за управление и контрол

2.2.1. Установени рискове

1) Трудности при техническото разработване на системата

Националните информационни системи на държавите членки са технически различни. Освен това процедурите за граничен контрол могат да се различават в зависимост от местните обстоятелства (налично пространство на граничния контролно-пропускателен пункт, пътнически потоци и др.). Програмата за регистрирани пътници трябва да бъде интегрирана в националната информационна архитектура и националните процедури за граничен контрол. Освен това разработването на националните компоненти на системата трябва да бъде напълно съгласувано с централните оперативни изисквания. В тази сфера са установени два основни риска:

а) Рискът, че държавите членки могат да приложат техническите и правните аспекти на Програмата за регистрирани пътници по различен начин поради недостатъчна координация между централната и националните съставни части.

б) Рискът от несъответствия в начина, по който тази бъдеща система се използва, в зависимост от това как държавите членки включат Програмата за регистрирани пътници в действащите процедури за граничен контрол.

2) Трудности с навременното разработване на системата

От опита, натрупан при разработването на ВИС и ШИС II, може да се очаква, че ключов фактор за успешното осъществяване на Програмата за регистрирани пътници ще бъдат навременното разработване на системата от външен изпълнител. Като център за високи постижения в областта на разработването и управлението на широкомащабни информационни системи, Агенцията за информационни системи ще отговаря и за възлагането и управлението на договори, по-специално договорите за подизпълнение на разработването на системата. Съществуват няколко риска във връзка с използването на външен изпълнител за тези дейности по разработване:

а) по-специално рискът изпълнителят да не заделени достатъчно ресурси за проекта или да проектира и разработи система, която не отговаря на най-актуалните тенденции в областта;

б) рискът изпълнителят да не съблюдава в пълна степен административните техники и методи за работа по широкомащабни информационни проекти като начин за намаляване на разходите;

в) и накрая, в условията на сегашната икономическа криза не може напълно да се изключи рискът изпълнителят да бъде изправен пред финансови трудности, които не са свързани с този проект.

2.2.2. *Предвидени методи на контрол*

1) Агенцията има за цел да се превърне в център за високи постижения в областта на разработването и управлението на широкомащабни информационни системи. Тя е натоварена с разработването и действието на централната част на системата, включително единните интерфейси в държавите членки. Това решение ще позволи да се избегнат повечето недостатъци, на които Комисията се натъкна при разработването на ШИС II и ВИС.

По време на фазата на разработване (2015—2017 г.) Комисията поема общата отговорност, тъй като проектът ще се осъществява чрез непряко централно управление. Агенцията ще отговаря за техническото и финансовото управление, а именно за възлагането и управлението на договори. Споразумението за делегиране ще обхваща централната част чрез сключването на договори за обществени поръчки, а националната част — чрез безвъзмездни средства. В съответствие с член 40 от Правилата за прилагане Комисията ще сключи споразумение за определяне на подробните договорености за управлението и контрола на средствата и за защита на финансовите интереси на Комисията. Това споразумение ще включва разпоредбите на член 40, параграф 2. По този начин то ще позволи на Комисията да управлява рисковете, описани в точка 2.2.1.

При средносрочния преглед (предвиден за 2017 г. в рамките на фонд „Вътрешна сигурност“, член 15 от Хоризонталния регламент) методът на управление ще бъде преразгледан.

2) За да бъдат избегнати закъснения на национално равнище, е предвидена ефикасна схема на управление между всички заинтересовани страни. В проекта за регламент Комисията предлага да бъде създадена консултативна група от национални експерти на държавите членки, която да предоставя на Агенцията експертен опит във връзка с Програмата за регистрирани пътници и Системата за влизане/излизане. Тази консултативна група провежда редовни заседания относно осъществяването на системата, споделя събрания опит и предоставя съвети на управителния съвет на Агенцията. Освен това Комисията възнамерява да препоръча на държавите членки да създадат национална проектна инфраструктура/проектна група както за техническото разработване, така и за експлоатационното развитие, включително надеждна комуникационна инфраструктура с едно звено за контакт.

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

Да се посочат съществуващите или планираните мерки за превенция и защита.

Мерките, предвидени за борба с измамите, са посочени в член 35 от Регламент (ЕС) № 1077/2011, където се предвижда:

1. За целите на борбата с измамите, корупцията и други незаконни дейности се прилага Регламент (ЕО) № 1073/1999.
2. Агенцията се присъединява към Междуинституционалното споразумение относно вътрешните разследвания, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и незабавно приема подходящи разпоредби, приложими към всички служители на Агенцията.
3. Решенията за финансиране и споразуменията за прилагане и инструментите, които произтичат от тях, предвиждат изрично, че Сметната палата и OLAF имат право при необходимост да извършват проверки на място при получателите на средства от Агенцията, както и при лицата, отговарящи за разпределението на тези средства.

В съответствие с тази разпоредба на 28 юни 2012 г. беше прието решението на управителния съвет на Европейската агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в областта на свободата, сигурността и правосъдието относно реда и условия за провеждане на вътрешни разследвания във връзка с предотвратяването на измами, корупция и всякакви незаконни дейности в ущърб на интересите на Съюза.

Освен това понастоящем ГД „Вътрешни работи“ разработва своята стратегия за предотвратяване и откриване на измами.

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове

Със споразумението за делегиране Агенцията ще бъде натоварена със задачата да създаде подходящи инструменти на равнище на своите местни финансови системи, за да гарантира ефикасно наблюдение, контрол и отчитане на разходите, свързани с осъществяването на Програмата за регистрирани пътници в съответствие с член 60 на новия Финансов регламент. Тя ще предприеме подходящи мерки, за да бъде в състояние да докладва за окончателната бюджетна номенклатура.

- Съществуващи разходни бюджетни редове

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид на разхода	Вноска			
	Номер [Наименование.....]	Многогод./ ⁽⁵³⁾	от държави от ЕАСТ ⁵⁴	от държави кандидатки и ⁵⁵	от трети държави	по смисъла на член 21, параграф 2, буква б) от Финансовия регламент
	[XX.YY.YY.YY]	Многогод./	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ

- Поискани нови бюджетни редове

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид на разхода	Вноска			
	Номер [Наименование.....]	Многогод./ едногод.	от държави от ЕАСТ	от държави кандидатки и	от трети държави	по смисъла на член 21, параграф 2, буква б) от Финансовия регламент
3	[18.02.CC] Фонд „Външни граници”	Многогод./	НЕ	НЕ	ДА	НЕ

⁵³ Многогод. = многогодишни бюджетни кредити / едногод. = едногодишни бюджетни кредити.

⁵⁴ ЕАСТ: Европейска асоциация за свободна търговия.

⁵⁵ Държави кандидатки и, ако е приложимо, държави потенциални кандидатки от Западните Балкани.

3.2. Очаквано отражение върху разходите

3.2.1. Обобщение на очакваното отражение върху разходите

Таблицата по-долу обхваща годишните разходи за държавите членки и централна система, както и разходите за разработване и оперативните разходи. Разходите за врати с автоматизиран граничен контрол ще се поемат от държавите членки.

млн. EUR (до третия знак след десетичната запетая)

Функция от многогодишната финансова рамка:	3	Сигурност и гражданство
---	---	-------------------------

ГД: „Вътрешни работи“			Година 2015	Година 2016	Година 2017 ⁵⁶	Година 2018	Година 2019	Година 2020	Следващи години	ОБЩО
• Бюджетни кредити за оперативни разходи										
Номер на бюджетния ред 18.02.СС	Поети задължения	(1)	137,674	34,836	167,402	82,362	82,363	82,363		587,000
	Плащания	(2)	68,837	93,222	145,148	101,198	88,013	68,585	21,996	587,000
Номер на бюджетния ред	Поети задължения	(1a)								
	Плащания	(2a)								

⁵⁶ Промяната в разходите и особено високите разходи през 2015 г. и 2017 г. могат да се обяснят по следния начин: през 2015 г., в началото на периода на разработване, ще бъдат поети задължения за разработването (еднократни разходи, които покриват разходите за три години за хардуер, софтуер и за изпълнителя). В края на този период, през 2017 г., ще бъдат поети необходимите задължения за оперативни разходи. Разходите за администриране на хардуер и софтуер варират в зависимост от периода.

Бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми ⁵⁷										
Номер на бюджетния ред		(3)								
ОБЩО бюджетни кредити за ГД „Вътрешни работи“	Поети задължения	=1+1a+3	137,674	34,836	167,402	82,362	82,363	82,363		587,000
	Плащания	=2+2a+3	68,837	93,222	145,148	101,198	88,013	68,585	21,996	587,000

• ОБЩО бюджетни кредити за оперативни разходи	Поети задължения	(4)								
	Плащания	(5)								
• ОБЩО бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми		(6)								
ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИЯ <....> от многогодишната финансова рамка	Поети задължения	=4+ 6								
	Плащания	=5+ 6								

Ако предложението/инициативата има отражение върху повече от една функция:

• ОБЩО бюджетни кредити за оперативни разходи	Поети задължения	(4)								
	Плащания	(5)								
• ОБЩО бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми		(6)								

⁵⁷ Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове „ВА“), непреки научни изследвания, преки научни изследвания.

ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИИ 1—4 от многогодишната финансова рамка (Референтна стойност)	Поети задължения	=4+ 6							
	Плщания	=5+ 6							

Функция от многогодишната финансова рамка:	5	„Административни разходи“
---	----------	---------------------------

млн. EUR (до третия знак след десетичната запетая)

		Годи на 2013	Годи на 2014	Година 2015	Година 2016	Година 2017	Година 2018	Година 2019	Година 2020	Следващи години	ОБЩО
ГД: „Вътрешни работи“											
	• Човешки ресурси	0,254	0,254	0,254	0,190	0,190	0,190	0,191	0,191		1,715
	• Други административни разходи	0,201	0,201	0,201	0,200	0,200	0,200	0,200	0,200		1,602
ОБЩО ГД „Вътрешни работи“	Бюджетни кредити	0,455	0,455	0,455	0,390	0,390	0,390	0,391	0,391		3,317

ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИЯ 5 от многогодишната финансова рамка	(Общо поети задължения = общо плащания)	0,455	0,455	0,455	0,390	0,390	0,390	0,391	0,391		3,317
--	---	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--	--------------

млн. EUR (до третия знак след десетичната запетая)

		Годи на 2013	Годи на 2014	Година 2015 ⁵⁸	Година 2016	Година 2017	Година 2018	Година 2019	Година 2020	Следващи години	ОБЩО
ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИИ 1—5	Поети задължения	0,455	0,455	138,129	35,226	167,793	82,753	82,753	82,753		590,317

⁵⁸

Година N е годината, през която започва да се осъществява предложението/инициативата.

от многогодишната финансова рамка	Плащания	0,455	0,455	69,292	93,613	145,539	101,589	88,403	68,975	21,996	590,317
--------------------------------------	----------	-------	-------	--------	--------	---------	---------	--------	--------	--------	----------------

Нуждите от човешки ресурси ще бъдат покрити от персонала на ГД, на който вече е възложено управлението на дейността и/или който е преразпределен в рамките на ГД, при необходимост заедно с всички допълнителни отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

3.2.2. Очаквано отражение върху бюджетните кредити за оперативни разходи

- Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи
- Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи съгласно обяснението по-долу:

Бюджетни кредити за поети задължения в млн. EUR (до третия знак след десетичната запетая)

Да се посочат целите и резултатите			Година 2015		Година 2016		Година 2017		Година 2018		Година 2019		Година 2020		ОБЩО	
	Вид резултат ⁵⁹	Среден разход за резултата	Номер резултати	Разходи	Номер резултати	Разходи	Номер резултати	Разходи	Номер резултати	Разходи	Номер резултати	Разходи	Номер резултати	Разходи	Общ брой на резултатите	Общо разходи
КОНКРЕТНА ЦЕЛ № 1⁶⁰: Разработване на системите (централна и национални)																
- Резултат			1	137,674	1	34,836	1	50,356							1	222,866
Междинен сбор за конкретна цел № 1 ⁶¹				137,674		34,836		50,356								222,866

⁵⁹ Резултатите са продуктите и услугите, които ще бъдат доставени (напр. брой финансирани обмени на учащи се, дължина на построените пътища в километри и т.н.).

⁶⁰ Съгласно описанието в част 1.4.2. „Конкретни цели...“.

⁶¹ По отношение на разработването на централната система тази сума включва по-специално мрежовата инфраструктура, необходимите лицензи за хардуер и софтуер и разходите за външния изпълнител за разработване на централната система. За националната част от разработването тя включва и разходите за необходимите лицензи за хардуер и софтуер, както и външни договори за разработване.

КОНКРЕТНА ЦЕЛ № 2: Действие на системите (централна и национални)														
- Резултат					1	117,047	1	82,362	1	82,362	1	82,363	1	364,134
Междинен сбор за конкретна цел						117,047		82,362		82,362		82,363		364,134
ОБЩО РАЗХОДИ	1	137,674	1	34,836	2	167,403	1	82,362	1	82,362	1	82,363	2	587,000

⁶²

Тази сума покрива необходимите разходи за експлоатиране на централната система, и по-специално експлоатирането на мрежата, поддръжката на централната система от външен изпълнител, както и необходимите лицензи за хардуер и софтуер. За националното действие сумата покрива необходимите разходи за експлоатирането на националните системи, и по-специално лицензи за хардуер и софтуер, управление на инциденти и разходи за необходимите външни изпълнители.

3.2.3. Очаквано отражение върху бюджетните кредити за административни разходи

3.2.3.1. Обобщение

- Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за административни разходи
- Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за административни разходи съгласно обяснението по-долу:

млн. EUR (до третия знак след десетичната запетая)

	Годи на 2013	Годи на 2014	Година 2015	Година 2016	Година 2017	Година 2018	Година 2019	Година 2020	ОБЩО
--	--------------	--------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

ФУНКЦИЯ 5 от многогодишната финансова рамка									
Човешки ресурси	0,254	0,254	0,254	0,190	0,190	0,190	0,191	0,191	1,715
Други административни разходи	0,201	0,201	0,201	0,200	0,200	0,200	0,200	0,200	1,602
Междинен сбор за ФУНКЦИЯ 5 от многогодишната финансова рамка	0,455	0,455	0,455	0,390	0,390	0,390	0,391	0,391	3,317

Извън ФУНКЦИЯ 5 ⁶³ от многогодишната финансова рамка									
Човешки ресурси									
Други разходи с административен характер									
Междинен сбор извън ФУНКЦИЯ 5 от многогодишната финансова рамка									

⁶³ Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове „ВА“), непреки научни изследвания, преки научни изследвания.

ОБЩО	0,455	0,455	0,455	0,390	0,390	0,390	0,391	0,391	3,317
-------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

3.2.3.2. Очаквани нужди от човешки ресурси

- Предложението/инициативата не налага използване на човешки ресурси
- Предложението/инициативата налага използване на човешки ресурси съгласно обяснението по-долу:

Оценката се посочва в цели стойности (или най-много до един знак след десетичната запетая)

	Година 2013	Година 2014	Година 2015	Година 2016	Година 2017	Година 2018	Година 2019	Година 2020
--	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

• **Длъжности в щатното разписание (длъжностни лица и временно наети лица)**

XX 01 01 01 (Централа и представителства на Комисията)	2	2	2	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
XX 01 01 02 (Делегации)								
XX 01 05 01 (Непреки научни изследвания)								
10 01 05 01 (Преки научни изследвания)								

• **Външен персонал (в еквивалент на пълно работно време — ЕПРВ)⁶⁴**

XX 01 02 01 (ДНП, ПНА, КНЕ от общия финансов пакет)								
XX 01 02 02 (ДНП, ПНА, МЕД, МП и КНЕ в делегациите)								
XX 01 04 уу ⁶⁵	- в централата ⁶⁶							
	- в делегациите							
XX 01 05 02 (ДНП, ПНА, КНЕ — Непреки научни изследвания)								
10 01 05 02 (ДНП, ПНА, КНЕ — Преки научни изследвания)								
Други бюджетни редове (да се посочат)								
ОБЩО	2	2	2	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5

XX е съответната област на политиката или бюджетен дял.

⁶⁴ ДНП = договорно нает персонал; ПНА = персонал, нает чрез агенции за временна заетост; МЕД = младши експерт в делегация; МП = местен персонал; КНЕ = командирован национален експерт.

⁶⁵ Под тавана за външния персонал от бюджетните кредити за оперативни разходи (предишни редове „ВА“).

⁶⁶ Основно за структурните фондове, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и Европейския фонд за рибарство (ЕФР).

Нуждите от човешки ресурси ще бъдат покрити от персонала на ГД, на който вече е възложено управлението на дейността и/или който е преразпределен в рамките на ГД, при необходимост заедно с всички допълнителни отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

Описание на задачите, които трябва да се изпълнят:

Длъжностни лица и временно наети лица	<p>2 по време на подготвителния период от 2013 г. до 2015 г.</p> <p>1 администратор за законодателните преговори, координация на задачите с Агенцията и надзор на споразумението за делегиране</p> <p>0,5 администратор за надзор върху финансовите дейности и експертни познания за граничния контрол и по технически въпроси</p> <p>0,5 асистент за административни и финансови дейности</p> <p>1,5 по време на периода на разработване от 2016 г. до 2020 г.</p> <p>1 администратор за проследяване на споразумението за делегиране (доклади, подготовка за процедурата с комитет, потвърждаване на функционалните и техническите спецификации, надзор на финансовите дейности и координация с Агенцията), както и експертни познания за граничния контрол и по технически въпроси</p> <p>0,5 асистент за административни и финансови дейности</p>
Външен персонал	0

3.2.4. Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка

- Предложението/инициативата е съвместимо(а) с настоящата и със следващата многогодишна финансова рамка.
- Предложението/инициативата налага препрограмиране на съответната функция от многогодишната финансова рамка.

Обяснете какво препрограмиране е необходимо, като посочите съответните бюджетни редове и суми.

- Предложението/инициативата налага да се използва Инструментът за гъвкавост или да се преразгледа многогодишната финансова рамка⁶⁷.

Обяснете какво е необходимо, като посочите съответните функции, бюджетни редове и суми.

3.2.5. Участие на трети страни във финансирането

- Предложението/инициативата не предвижда съфинансиране от трети страни
- Предложението/инициативата предвижда съфинансиране съгласно следните прогнози

Бюджетни кредити в млн. EUR (до третия знак след десетичната запетая)

	Година N	Година N+1	Година N+2	Година N+3	да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)	Общо

⁶⁷

Вж. точки 19 и 24 от Междуинституционалното споразумение.

Да се посочи съфинансиращият орган								
ОБЩО съфинансирани бюджетни кредити								

3.3. Очаквано отражение върху приходите

- Предложението/инициативата няма финансово отражение върху приходите.
- Предложението/инициативата има следното финансово отражение:
 - върху собствените ресурси
 - върху разните приходи

млн. EUR (до третия знак след десетичната запетая)

Приходен ред:	бюджетен	Налични бюджетни кредити за текущата бюджетна година	Отражение на предложението/инициативата ⁶⁸						
			Година 2015	Година 2016	Година 2017	Година 2018	Година 2019	Година 2020	Следващи години
Член 6313			4,188	5,672	8,832	6,157	5,355	4,173	1,338

За разните целеви приходи да се посочат съответните разходни бюджетни редове.

18.02.СС Фонд „Вътрешна сигурност“, раздел „Граници“

Да се посочи методът за изчисляване на отражението върху приходите.

В бюджета се включват вноски от държавите, участващи в изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген и на мерките, свързани с Евродак, както е уредено в съответните споразумения. Представените прогнози са само ориентировъчни и се основават на последните изчисления на приходите за прилагане на правото от Шенген от държавите (Исландия, Норвегия и Швейцария), които понастоящем внасят в общия бюджет на Европейския съюз (усвоени плащания) годишна сума за съответната финансова година, изчислена в съответствие с brutния вътрешен продукт на съответната държава като процент от brutния вътрешен продукт на всички участващи държави. Изчислението се основава на данни от Евростат от юни 2012 г., които варират значително в зависимост от икономическото положение на участващите държави.

⁶⁸

Що се отнася до традиционните собствени ресурси (мита, налози върху захарта), посочените суми трябва да бъдат нетни, т.е. brutни суми, от които са приспаднати 25 % за разходи по събирането.